

ירדנה לקיה Yardena Lakya

00:00:09:04 00:00:00:24

שמי... יש לי שלושה שמות.
נולדתי במקום שנקרא "אבלוהא".

00:00:18:23 00:00:11:03

נולדתי ב"אבלוהא",
שמי המלא, לאקה אברה.

00:00:27:06 00:00:20:18

אבי קורא לי לאקה, אחותי קוראת
לי צ'קלית ואמי קוראת לי מסאנש.

00:00:29:24 00:00:28:05

יש משמעות לשם "מסאנש",

00:00:33:10 00:00:30:01

יש משמעות ל"צ'קלית"
וגם יש משמעות ל"לאקה".

00:00:35:14 00:00:33:10

תאמרי לי מה פירוש השמות?

00:00:39:03 00:00:35:14

משמעות השם, מאחר שלאבי
היו הרבה ילדים,

00:00:43:22 00:00:39:03

הוא אמר, זכיתי בהכי טובה ומיוחדת,
ולכן נתן לי את השם - "לאקה".

00:00:50:22 00:00:44:01

קיבלתי את הכי טובה,
יותר מכל ילדי,

00:00:58:24 00:00:50:22

מפני שאני אדם מבורך,
קרא לי - "לאקה".

00:01:03:07 00:01:00:03

יש סיבות רבות לכך
שאמי קראה לי "מסאנש".

00:01:09:17 00:01:03:22

באתי לפיה כשנשים ילדו, הן לא נשארו
בבית, גם אנחנו זכינו לחוות את זה.

00:01:17:23 00:01:09:22

אמי הייתה יוצאת לבית נידה,

אחותי הייתה אז קטנה.

00:01:24:07 00:01:18:02

הם גרו באזור שלא היו בו הרבה ביתא ישראל.

00:01:27:03 00:01:24:08

לאחר הלידה,
היא הייתה רעבה מאוד,

00:01:33:12 00:01:27:03

למרות זאת היא שיחקה איתי ואמרה,
אמנם אני רעבה ולא אוכלת עכשיו,

00:01:41:10 00:01:33:15

אך האהבה שאת מעניקה לי ממלאת אותי,
את "ארוחת הצהריים שלי", "מסאיינש"

00:01:45:19 00:01:41:11

כך העניקה לי את השם "מסאנש",
שפירושו, "ארוחת צהריים שלי".

00:01:55:19 00:01:47:00

אחותי הגדולה קראה לי "צ'קלית",
כי באותו זמן, אמי הייתה עקרה,

00:02:01:20 00:01:55:21

אחותי אמרה, מצאנו תינוקת, כך קראה
לי "צ'קלית". משמעות השם - תינוקת.

00:02:09:16 00:02:02:19

יפה, מרתק...
כמה אחים ואחיות היו לך?

00:02:18:08 00:02:10:02

מצד אבי, היו לי 12 אחים ואחיות
למחצה. אבי ואמי הביאו יחד 5 ילדים.

00:02:30:00 00:02:18:08

סך הכול 17 אחים ואחיות. 5 אחים
משני הצדדים, שלוש בנות ושני בנים.

00:02:36:22 00:02:30:00

אחיי מצד אבי הם מבוגרים,
סך הכול 12 אחים ואחיות.

00:02:43:10 00:02:37:11

חלקם אינם בחיים.
אם יש צורך אפרט...

00:02:49:07 00:02:44:04

כן, אשמח שתפרטי...
- כולנו עלינו לארץ,

00:02:56:04 00:02:49:10

חוץ מאבי זיכרונו לברכה,
שנשאר במקום שנקרא "טדה".

00:03:01:00 00:02:56:07

אימא שלנו נפטרה בארץ.
כל הילדים של אבי עלו ארצה,

00:03:06:18 00:03:01:06

מתוך 17 האחים שעלו ארצה:
"אבזה אברה", "זבלם אברה",

00:03:13:08 00:03:06:24

"דסלאי אברה" ו"יטוביה אברה"
הם לא בחיים. כל השאר בחיים.

00:03:21:20 00:03:15:15

במה עסקו הוריך?

00:03:31:00 00:03:23:03

אבי היה חקלאי ונפח.
מאז שאני זוכרת,

00:03:37:22 00:03:32:03

לפי מה שאחיי ואחיותיי סיפרו,
גם לפי מה שאבי ואחרים סיפרו,

00:03:44:15 00:03:37:23

אבי היה בעל תפקיד בכיר בשלטון,
הוא היה אדם עשיר וכריזמטי,

00:03:56:07 00:03:44:15

לא נעים להגיד בארץ שהיו לו עבדים,
היו לו עבדים שעשו עבורו את העבודה,

00:04:03:11 00:03:56:18

היה אדם עשיר מאוד ובעל כריזמה,
למחייתו עסק כבורר בכפר.

00:04:08:23 00:04:03:15

בהמשך הדברים השתנו,
מאז שאבי היה עם אמי,

00:04:13:21 00:04:09:03

ומאז שאני זוכרת ומכירה אותו,
הוא היה מסייע בפתרון סכסוכים,

00:04:22:13 00:04:14:00
היה מייעץ ונותן פתרונות לאנשים,
דאג לילדיו עד כדי הקרבה עצמית,

00:04:26:01 00:04:22:24
לא ידע לכעוס על ילדיו,
היה מאוד חיובי.

00:04:28:16 00:04:26:04
קשה היה להאמין שהוא אבא
לכל כך הרבה ילדים.

00:04:37:04 00:04:29:00
מאז פגש את אמי, עסק לפרנסתו
בחקלאות, בנפחות ובאריגת בגדים.

00:04:45:06 00:04:37:10
הייתה לו מיומנות גבוהה באריגה,
הבגדים שארג היו רחבים ונוחים,

00:04:48:19 00:04:45:08
הוא לא אהב בגדים קצרים,
הוא עסק בעיקר בדברים האלה,

00:04:53:23 00:04:48:21
היו לנו הרבה פרות,
אמי הייתה עשירה כשפגשה את אבי,

00:04:57:09 00:04:54:03
כשהם התחתנו היא הגיעה
עם הרבה פרות לבית אבי,

00:05:04:10 00:04:58:03
אימי אהבה מאוד פרות,
אהבה לגדל פרות,

00:05:09:19 00:05:04:12
היא הייתה מבחינה במה העגל
חלה כאילו היה תינוק אדם.

00:05:12:08 00:05:09:21
מה הכוונה שלך,
שאמך אוהבת את הפרות?

00:05:15:14 00:05:12:08
היו לה הרבה פרות
וטיפלה בהם במסירות.

00:05:20:20 00:05:15:16

העדיפה לטפל בפרות ולטפח אותן
על פני עבודות בית או טיפול בילדים.

00:05:23:17 00:05:20:21

אמרי לי מה היא
הייתה עושה עבורם?

00:05:25:19 00:05:23:18

הייתה עושה עבורם
כל מיני דברים:

00:05:35:13 00:05:25:23

דאגה שישנו במקום נקי ויבש,
דאגה שיקבלו מלח בזמן.

00:05:37:14 00:05:35:20

למה הם צריכים לאכול מלח?

00:05:39:19 00:05:37:15

הם צריכים מלח כדי שיהיה
להן מספיק תיאבון לעשב.

00:05:45:09 00:05:40:11

אם הן אוכלים עשב בכמות
מספקת, אז ייצרו הרבה חלב.

00:05:53:06 00:05:45:13

אם הפרות יהיו במקום שיש בו עשב
איכותי ומזין, אם יאכלו אוכל טוב,

00:05:58:21 00:05:53:10

אז הגבינות יהיו באיכות טובה,
החלב שיתקבל יהיה באיכות גבוהה,

00:06:01:06 00:05:58:21

והפרות ימליטו בזמן כל שנה.

00:06:05:04 00:06:01:06

בשביל שיהיה את הדברים האלה אמי
עמלה רבות והייתה מומחית בתחום.

00:06:11:00 00:06:05:05

אמרת שאמך הייתה נותנת לפרות
מלח כדי להגביר את התיאבון,

00:06:18:23 00:06:11:01

לא הבנתי בדיוק מה הכוונה.
- אחת לשנה צריך לתת מלח לפרות.

00:06:19:14 00:06:18:24

כל שנה?

00:06:23:01 00:06:19:14

כן, כל שנה, ואפילו צריך לתת מדי חצי שנה.

00:06:31:05 00:06:23:02

מכיוון שבני האדם לא יכולים לחיות ללא מלח כך גם הפרות.

00:06:37:15 00:06:31:05

אמי ראתה בפרות חלק ממנה, לכן היא רצתה שיהיה להם טוב.

00:06:44:04 00:06:38:01

היא רצתה בטובתם כי הגבינות, החלב והשמנת מגיעים מהם.

00:06:49:07 00:06:44:10

אם הפרות יאכלו מהמלח, מרעה הם יאכלו עשב בצורה מספקת.

00:06:51:06 00:06:49:08

מפני שהם צמאים למים?

00:06:55:06 00:06:51:06

כן, הם שותים וגם המלח מגביר תיאבון לעשב.

00:07:00:01 00:06:55:06

כך אימא שלנו הייתה מסבירה לנו. - זה מסייע בניקוי רעלים בקיבה?

00:07:04:13 00:07:00:01

כן, זה גם מנקה רעלים בקיבה וגם גורם שלא יחפשו דברים מלוחים.

00:07:08:20 00:07:04:18

אם פרות לא מקבלות מלח בזמן ולא מקבלות אוכל בזמן,

00:07:14:05 00:07:08:20

אז יחפשו דברים מלוחים. בכפרים באתיופיה לא היו שירותים כמו בארץ,

00:07:16:05 00:07:14:05

אנשים הטילו את מימיהם בחוץ, בשטח.

00:07:19:13 00:07:16:05

הפרות היו מלקקות את השתן מכיוון

שהיה מלוח, וזה עלול לגרום למחלות.

00:07:24:10 00:07:19:13
כדי למנוע את זה, מבעוד מועד,
אמי הייתה מכינה במקום נקי,

00:07:30:03 00:07:25:05
כדי שהפרות שלה יתרבו,
דאגה למלא את הצרכים שלהם,

00:07:36:07 00:07:30:08
כל זה, בשביל שהפרות לא יחפשו
דברים מלוחים, זה בעצם מה שהיה.

00:07:41:21 00:07:37:09
איך היא טיפלה בעגלים? איזה
דברים את זוכרת שקשורים לזה?

00:07:46:17 00:07:42:04
היא הייתה מטפלת
בעגלים בצורה הזאת:

00:07:51:19 00:07:46:17
לאחר ההמלטה,
היא הייתה מונעת מהעגל

00:07:54:18 00:07:51:23
לינוק מהקולוסטרום,
החלב הראשון,

00:07:58:15 00:07:54:18
מאחר שהחלב הראשון
היה סמיך יותר מחלב רגיל.

00:08:03:13 00:07:58:15
אם העגל ינק הרבה
מהחלב הראשון,

00:08:09:03 00:08:03:13
זה עלול לגרום להתכווציות
בטן שיכולות גם לסכן את חייו.

00:08:15:12 00:08:09:03
לכן חלבה והוציאה את הקולוסטרום
ודאגה שהעגלים ינקו באופן מסודר.

00:08:23:21 00:08:15:12
העגלים היו נולדים מאוד יפים,
מסיבה זו, שהיו נולדים יפים,

00:08:29:22 00:08:24:00
הרחיקה אותם מעיני אנשים, דואגת
שיהיו במקום מרוחק מעיני אחרים,

00:08:40:16 00:08:30:00
כאשר אנחנו היינו בסביבה, הורתה לנו
להרחיק את העגלים, הרחק מעיני זרים.

00:08:46:11 00:08:40:18
אם העגל לא אוכל באופן עצמאי עשב,
אז הייתה דואגת שינק חלב מאמו.

00:08:52:13 00:08:46:15
בנוסף, דאגה להאכיל את הפרה בצורה
טובה כדי שיהיה לה מספיק חלב לעגל.

00:08:56:11 00:08:52:14
וכמובן שיישאר מספיק חלב גם למשפחה.
כך אמי הייתה דואגת לטפל בפרות.

00:09:02:19 00:08:56:11
מה היה סדר הפעולות? האם קודם
התחילו בחליבה או מה עשו?

00:09:04:10 00:09:02:20
את מבינה את שאלתי?

00:09:08:17 00:09:04:12
כן, הבנתי,
הפרות היו כל היום במרעה,

00:09:13:18 00:09:08:17
גם השור היה בחוץ
במלאכת החרישה וגם האחרים.

00:09:16:08 00:09:13:18
העגלים נשארו בבית בפיקוח.

00:09:18:20 00:09:16:10
האם הם לא רעבים
כל היום ללא האימא?

00:09:23:00 00:09:18:21
בבוקר הם ינקו,
אין מה לעשות, זו דרך הטבע.

00:09:28:18 00:09:23:00
עד שיוכלו לאכול עשב באופן עצמאי,
הפרה לא תהיה בחוץ עד הערב,

00:09:35:07 00:09:29:04

הפרה תחזור מוקדם יותר,
גם בשביל שהעגל ינק,

00:09:39:20 00:09:35:09

וגם במהלך היום עטיניה מלאים בחלב,
היא לא יכולה לחכות עד הערב,

00:09:44:22 00:09:39:22

היא תחזור מוקדם כדי שהעגל ינק,
וגם בשביל להיות עם העגל,

00:09:47:20 00:09:45:03

אם העגל יוכל לאכול
באופן עצמאי עשב.

00:09:50:06 00:09:47:20

רגע, לפני שאת ממשיכה...

00:09:56:09 00:09:50:06

כמה זמן העגל נשאר
עם האם לאחר ההמלטה?

00:09:58:09 00:09:56:09

כמה זמן אחרי?

00:10:05:06 00:09:58:09

לא נשאר, לא נשאר, כל הזמן יש
להפריד ביניהם, אם יישאר איתה,

00:10:11:19 00:10:05:07

עלול לינוק יותר מדי קולוסטרומ,
יש להפריד את העגל מהאם לזמן מוגדר.

00:10:14:06 00:10:11:22

מפרידים את העגל מהאם לאחר ההמלטה?

00:10:22:15 00:10:14:06

לאחר שינק ועמד על רגליו,
מופרד בלילה.

00:10:23:14 00:10:22:17

באמת?

00:10:33:00 00:10:23:15

באותו לילה העגל מופרד מהאם, בבוקר
מפגישים ביניהם בחליבה כדי שינק,

00:10:38:14 00:10:33:07

לאחר מכן העגל לצדה,

היא זוכה ללקק אותו,

00:10:44:11 00:10:38:14

לאחר כמה שעות, די,
יש להפריד ביניהם.

00:10:52:01 00:10:44:12

למה?

- כדי שהעגל לא ינק כל רגע,

00:10:56:08 00:10:52:02

כך העגל גדל בצורה מסודרת
עם חינוך טוב.

00:10:59:06 00:10:56:13

אם יאפשרו להם לינוק
מתי שהם רוצים, אז

00:11:03:10 00:10:59:06

אחר כך תהיה בעיה
להפריד את העגל מהאם.

00:11:05:22 00:11:03:10

אם וכאשר העגל יתרגל לינוק
כל הזמן והפרה תתרגל להניק,

00:11:07:03 00:11:05:22

אז תהיה בעיה להפריד ביניהם.

00:11:14:00 00:11:07:04

כפי שאנחנו מגדירים לילדינו זמני
הנקה, כך נוהגים גם כלפי הפרות.

00:11:20:04 00:11:15:04

האם הפרה בוכה כאשר
מפרידים אותה מהעגל?

00:11:27:05 00:11:20:05

כן, היא גועה, היא גועה חזק,
מראה מצוקה, רוצה את העגל שלה,

00:11:29:06 00:11:27:06

גם העגל גועה.

00:11:41:23 00:11:29:07

מאחר שיש להם זמן מוגדר לוקחים אותה
יחד עם העדר ואת העגל משאירים בבית.

00:11:49:04 00:11:42:08

כאשר מפרידים ביניהם, העגל והפרה

גועים, זה קורה כשמפרידים ביניהם.

00:11:52:04 00:11:49:10
האם את זוכרת משהו,
כאשר הייתה המלטה?

00:11:57:04 00:11:52:17
אני זוכרת פרה שלנו
שקראו לה "סורה",

00:12:00:24 00:11:57:04
ללא קרניים,
היא הייתה יפהפייה.

00:12:06:23 00:12:01:14
קראנו לה "סורה",
כיוון שהיא הייתה מאוד יפה.

00:12:13:08 00:12:06:23
היא המליטה בצד הכביש,
היא הייתה גדולה.

00:12:20:02 00:12:13:10
גם עטיניה היו מלאים.
כאמור, לאחר ההמלטה,

00:12:24:19 00:12:20:03
אנשים שראו סיפור
על ההמלטה בצד הכביש,

00:12:35:12 00:12:24:22
אחי הגדול שהיה רועה צאן,
תוך כדי שהוא שיחק בצד,

00:12:41:01 00:12:35:12
הפרה המליטה בצד הכביש,

00:12:46:10 00:12:41:02
כאשר ניסה להביא אותה ואת העגל הרך,
התנגדה ולא נתנה לו להתקרב אליהם,

00:12:47:17 00:12:46:10
לאחר ההמלטה?

00:12:50:00 00:12:47:17
כן, לאחר ההמלטה,
לא נתנה להתקרב לאף אחד.

00:12:57:17 00:12:50:01
אמי, מאוד הסתדרה עם הפרות,

כאשר שמעו אותה, היו צועקים,

00:13:02:02 00:12:57:17
היא הצליחה להביא את הפרה לבית.

00:13:03:18 00:13:02:02
לאחר מכן, הפרה התנגדה לחליבה,

00:13:06:00 00:13:03:18
לא נתנה לאף אחד מבני
המשפחה להתקרב אליה.

00:13:10:16 00:13:06:01
המצב הדאיג את אימא שלי ואמרה: זה
למות פעמיים, אם הוא ינק יותר מדי,

00:13:20:18 00:13:10:16
קולוסטרום ימות, העטינים מלאים ולכן
אם לא נחלוב אותה זה יזיק לה מאוד.

00:13:28:16 00:13:20:18
אמי מאוד אמיצה, הייתה כמו גבר,
תפסה את הרגליים האחוריות של הפרה,

00:13:38:21 00:13:28:17
פנתה לדוד שלי שיעזור לה עם הפרה,
דודי טלהון זורבבל, בעל כוח פיזי,

00:13:44:19 00:13:38:21
תפס את הפרה באוזניים,
לפרה לא היו קרניים,

00:13:47:05 00:13:44:20
אז אימא שלי ביצעה
את הקשירה לצורך החליבה.

00:13:53:07 00:13:47:05
היה אז אביב, העגל, מרוב שינק
הרבה חלב, השמין ועמד למות,

00:14:00:12 00:13:53:08
כאשר אימא שלי התיישבה
בשביל לבצע את החליבה,

00:14:07:21 00:14:00:13
הפרה שלא רצתה שייגעו בה,
התרוממה ונפלה.

00:14:16:20 00:14:07:21
דודי אמר: הנה היא הולכת למות,

לו הניחה לה, רק העגל היה מת,

00:14:22:07 00:14:16:20
עכשיו שניהם ימותו, אמי ענתה:
טלהון, היא לא תמות, ואם זה יקרה,

00:14:27:10 00:14:22:07
זה רצון האל ואין מה לעשות. לאחר
מספר רגעים, הפרה קמה על רגליה.

00:14:33:14 00:14:27:19
כשלא הייתה ברירה, אימי לקחה את
הפרה לאיש מוסלמי שידע לטפל בפרות.

00:14:37:04 00:14:33:18
הוא בירך על מלח ונתן לאמי,
לאחר שסיים לברך על המלח,

00:14:48:08 00:14:37:05
אמר, המלח יגרום לשינוי בהתנהגותה,
מדובר בבלוק מלח בשביל שפרות ילקו.

00:14:52:12 00:14:48:09
הדגיש שהמלח לא מיועד לפרות אחרות,
זה מיועד אך ורק לאותה פרה.

00:14:58:00 00:14:53:14
אמי חזרה הביתה ונתנה את המלח,
זה גרם לשינוי התנהגותה של הפרה.

00:15:00:09 00:14:58:09
מה הכוונה ששינתה התנהגותה?

00:15:03:09 00:15:00:09
היא לא התנגדה שיתקרבו
או שיחלבו אותה.

00:15:08:10 00:15:03:09
היא הפסיקה להיות תוקפנית
כלפי אנשים,

00:15:15:08 00:15:08:11
יותר מזה, הסכימה לחליבה
ללא קשירת רגליה.

00:15:21:15 00:15:15:11
הניבה כמות גדולה של חלב, סורה
הניבה חלב בכמות שממלאת מיכל שלם.

00:15:26:23 00:15:21:17

אמי ידע מה עושה להן טוב,
ומה יכול לא לעשות להן טוב,

00:15:33:17 00:15:26:24
ידעה, מה בריא להן ומה לא.
זה מה שאני זוכרת בילדות.

00:15:39:09 00:15:33:20
לאחר ההמלטה, הייתה עגלה יפהפייה,
הייתה יפה גם בעיני אנשים אחרים,

00:15:46:13 00:15:39:14
אמי אמרה לסמן את המצח של העגלה,
לעשות סימן בצבע שחור על המצח שלה,

00:15:50:24 00:15:47:01
ששאלנו למה אנחנו צריכים לסמן
את העגלה היפהפייה הזו,

00:15:56:07 00:15:51:02
היא ענתה, האנשים שיראו את העגלה,
העיניים שלהן יתמקדו בסימן על המצח,

00:16:02:19 00:15:56:09
כך אמי דאגה לכבודן של הפרות שלה,
אמי דאגה מאוד לבריאותן בצורה הזאת,

00:16:07:13 00:16:03:11
זה מה שאני זוכרת שאמי הייתה עושה.
- אישה מדהימה, זה נהדר.

00:16:14:00 00:16:07:14
שאלה, הידען המוסלמי, מה הוא עשה?
את אומרת שהוא בירך על המלח?

00:16:20:14 00:16:14:03
לא הייתי עם אימי, היא אמרה
שהוא ברך על המלח,

00:16:23:21 00:16:20:15
לא הבינה מה בירך,
כי הוא מוסלמי.

00:16:29:10 00:16:23:23
הוא עשה תנועות של יריקה
על המלח כדי לברך,

00:16:34:15 00:16:29:10
הוא הדגיש שהמלח מיועד
אך ורק לאותה פרה,

00:16:38:01 00:16:34:16
אימי לא ידע
מה הוא בירך על המלח,

00:16:41:01 00:16:38:01
היא רק ראתה שינוי
בהתנהגותה, שהניקה את העגל.

00:16:46:19 00:16:41:02
היא לא ידעה מה הוא בירך או אמר,
ראתה שבירך ועשה תנועות יריקה.

00:16:50:23 00:16:46:22
אולי הוא נתן לה עלה
או תרופה כלשהי?

00:16:53:03 00:16:51:00
לא, הוא רק נתן מלח גס.

00:16:54:21 00:16:53:04
רק מלח ומילות של ברכה?

00:16:57:24 00:16:54:21
רק הברכה ורק הפרה הזאת
צריכה ללקק את המלח.

00:17:01:20 00:16:58:02
כיוון שהיו לנו
הרבה פרות ועגלים,

00:17:07:17 00:17:01:20
שמרנו את המלח בנפרד
כדי שבטעות לא ניתן לפרה אחרת.

00:17:13:21 00:17:07:22
בזמן החליבה היינו נותנים
לפרות ללקק את המלח,

00:17:20:24 00:17:13:24
כיוון שפעולת הליקוק
מרגיעה אותן,

00:17:27:20 00:17:21:01
רק לפרות שהתנגדו לחליבה
נתנו להן ללקק מלח,

00:17:32:19 00:17:27:22
כך הן היו רגועות
והניבו יותר חלב,

00:17:41:23 00:17:32:20
המלח של הפרה "סורה", נשמר בנפרד
למנוע בלבול. כך עשינו את זה.

00:17:45:14 00:17:42:03
כמה זמן היה צריך לתת את המלח?
כדי שתהיה רגועה?

00:17:52:16 00:17:45:18
נותנים לה בזמן החליבה בבוקר ובערב,
מקבלת מלח לליקוק עד סיום החליבה.

00:17:57:14 00:17:52:16
לא נותנים לה ללקק מלח יותר מדי,
צריך לתת לה רק מהקצה.

00:18:03:13 00:17:57:16
מאחר שהיא מקבלת מלח בבוקר ובערב,
יותר מדי מלח עלול להזיק לבריאותה.

00:18:10:04 00:18:03:13
אם המלח חשוף, היא יכולה לשבור
חתיכה גדולה של מלח עם השיניים,

00:18:18:02 00:18:10:06
לכן הייתי משאירה לה את קצה המלח,
רק שתלקק וזה יוכל להרגיע אותה,

00:18:21:12 00:18:18:03
וזאת כדי לשמור
על בריאותה של הפרה.

00:18:25:01 00:18:21:12
מה קורה אם היא
אוכלת יותר מדי מלח?

00:18:32:11 00:18:25:03
זה עלול להזיק ללב שלה, כל דבר צריך
במידה, יותר מדי יזיק לבריאות שלה,

00:18:43:23 00:18:32:11
לא רק לפרה, הרבה מלח עלול להזיק
ללב, לכליות, לאמי היה ידע בתחום.

00:18:47:09 00:18:43:23
מאיפה אמך למדה
את כל הידע הזה?

00:18:53:24 00:18:48:23

באתיופיה לא הלכנו לאוניברסיטה,
ולא רכשנו ידע בקרוא וכתוב.

00:19:02:05 00:18:55:08

אבל זה ידע אשר עבר מדור לדור.
אמי רכשה את הידע מהוריה העשירים.

00:19:08:03 00:19:02:07

הוריה של אמי היו עשירים, למדה מהם.
חיו באזור "דמבה" וידעו לגדל פרות.

00:19:13:18 00:19:08:05

הם בעלי מיומנות בגידול פרות,
כנראה למדה את הידע והכול מהם.

00:19:24:06 00:19:15:18

האהבה לטפל ולגדל פרות, העדיפה
לדאוג להם מאשר למישהו אחר,

00:19:29:24 00:19:24:08

אם הייתה קוראת בשמם:
"תמולה", "סורה",

00:19:33:11 00:19:30:01

או "גוש", הם מיד
היו מתקנים את התנהגותם.

00:19:40:24 00:19:34:10

כאשר רותמים למחרשה את השוורים,
אם לא שיתפו פעולה,

00:19:44:04 00:19:40:24

היא תופסת ברגלו של השור,

00:19:50:04 00:19:44:08

היה לה כוח, מהתפיסה,
השור היה רועד ועוצר.

00:19:56:01 00:19:50:04

לאמי הייתה אהבה גדולה מאוד לפרות.

00:20:01:15 00:19:56:24

האם היו מצבים שהפרות חלו?
האם זכור לך משהו?

00:20:06:20 00:20:01:20

כן, בתקופת האביב הפרות חלו במחלת
שרירים. מחלה אופיינית לתקופת זו.

00:20:10:20 00:20:07:07

איזו מחלה זו?
תפרטי לי קצת על המחלה?

00:20:17:21 00:20:10:23
בתקופת האביב,
ביום היה חם ובלילה קר,

00:20:22:22 00:20:17:21
כתוצאה מהקור,
חלו במחלת השרירים,

00:20:28:18 00:20:23:01
אנחנו, שארגנו את הפרות,
לא שמנו לב שהפר חולה

00:20:32:23 00:20:28:18
ובגלל זה לא מצליח
לקום על רגליו.

00:20:39:08 00:20:33:10
כאשר הצליח לקום, כל גופו רעד,
ביקשנו מאמי שלי שתבוא לראות,

00:20:48:19 00:20:39:10
אמרתי לאמי שהפר הצעיר חולה,
אז היא הגיע לראות אותו.

00:20:52:18 00:20:49:00
לנו לא היה שמץ של מושג
במה הוא חלה,

00:20:57:05 00:20:52:18
היא הסבירה שזה קורה
בשל שינוי מזג האוויר,

00:21:02:00 00:20:57:11
באביב הפרות יכולות
לחלות במחלת שרירים,

00:21:08:21 00:21:02:00
כיוון שביום חם,
ובלילה קר בצורה קיצונית.

00:21:16:16 00:21:09:07
לאחר מכן הזמינה מטפל אלטרנטיבי
הוא הגיע, ראה והכין אותנו לטיפול,

00:21:25:11 00:21:16:18
הכינו את הפר הצעיר לטיפול, קשרו
את רגליו של הפר והשכיבו אותו,

00:21:35:06 00:21:25:14
לאחר מכן המטפל צרב את גופו של
הפר הצעיר באמצעות מתכת לוהטת.

00:21:42:01 00:21:35:08
כך בעצם אני זוכרת שטיפלו במחלה.
- איך יודעים איפה כואב לפר?

00:21:50:14 00:21:43:01
לפי הרעידות על הגוף של הפר,
רואים על גופו את הרעידות,

00:21:58:01 00:21:50:20
לפי זה, אמי ידע שהוא חולה,
לכן הזמינה את המטפל לטפל בו.

00:22:00:21 00:21:58:21
האם הוא יבריא מזה?
- כן, הוא יבריא.

00:22:02:14 00:22:00:23
האם הוא יבריא באופן מיידי?

00:22:09:20 00:22:02:14
יתקשה קצת ללכת ולאכול,
אבל זה עובר בהמשך.

00:22:16:07 00:22:11:04
הייתה לנו פרה,
אף שהיו הרבה פרות,

00:22:21:21 00:22:16:07
אמי העניקה לכל עגל שם,
לא הייתה מתבלבלת,

00:22:30:18 00:22:22:09
אחת הפרות, לאחר שהיא שגדלה,
היא השתנתה מבחינת המראה שלה,

00:22:40:20 00:22:31:22
מאחר שיש משהו שגרם לשינוי,
יש להפריד אותה משאר הפרות,

00:22:52:22 00:22:41:11
אסרה לשתות את החלב שלה, אמי
שמה לב שפניה של הפרה התנפחו.

00:22:59:14 00:22:53:00
יש מקום שהולכים ל"סיגד",

כמו הכותל המערבי,

00:23:06:11 00:22:59:14

המקום הוא על הר,
אחת לשנה, בסיגד, הולכים להתפלל.

00:23:15:08 00:23:06:11

באחד הביקורים שלה, הביאה משם עפר,
נדרה נדר ומרחה על גופה של הפרה.

00:23:31:03 00:23:15:09

העלים את הסימנים על גופה של הפרה.
היא פחדה שזה משהו אחר, אבל זה עזר.

00:23:38:00 00:23:31:03

מאז היא צמה כל יום חמישי קבוע,
היא נהגה לומר, התפללתי ביום הזה,

00:23:46:10 00:23:38:01

העפר שהבאתי סייע לבריאותה של הפרה,
אני זוכרת, מאז שהבינה שהעפר עזר,

00:23:52:20 00:23:46:10

אמי לא אוכלת בבוקר בימי חמישי,
אכלה ביום זה רק לאחר הצהריים,

00:23:57:18 00:23:52:22

ששאלנו אותה למה היא צמה,
אמרה שהלכה למקום בשם "אבספרה",

00:24:07:00 00:23:57:20

העפר משם סייע לבריאותה של הפרה,
לכן היא צמה כאות הערכה ליום הזה.

00:24:17:12 00:24:08:00

באזור שחיייתם בו,
הרוב נוצרים או יהודים?

00:24:33:05 00:24:18:05

האזור שחיינו בו, "אבלוהא", כלל
סך הכול 3 רחובות. הרוב היו נוצרים.

00:24:39:16 00:24:33:11

אחי הגדולים אדנש,
וונדה ואילן, היו גדולים,

00:24:44:24 00:24:39:16

אני ואחותי הקטנה
נולדנו באותו מקום.

00:24:49:23 00:24:44:24
היחסים עם הנוצרים
היו טובים מאוד.

00:24:54:13 00:24:49:23
פרט לעניין השחיטה,
לא היו הבדלים בינינו.

00:25:01:07 00:24:54:16
נהגנו לא לאכול לפי השחיטה
שלהם והם לא אכלו את שלנו.

00:25:04:04 00:25:01:10
עד שאחיי הגדולים הגיעו
לגיל שיכלו לעזור,

00:25:06:14 00:25:04:04
ילדי הנוצרים
היו עוזרים למשפחה שלי.

00:25:12:01 00:25:06:16
הם סייעו ברעיית צאן,
סייעו בחליבה ועוד.

00:25:17:11 00:25:12:01
גרנו שלוש משפחות באזור:
אחי דסאלין ז"ל,

00:25:26:12 00:25:18:09
אחותי אבזה אברה ז"ל ואבא שלי.
רוב התושבים באזור היו נוצרים.

00:25:34:05 00:25:26:14
היחסים בין משפחות יהודיות לנוצרים,
היו יחסים תקינים ומכבדים ביותר.

00:25:40:14 00:25:34:15
סמוך לאזור מגורנו
היה נהר בשם "גואנג",

00:25:46:09 00:25:40:14
בצד השני של הנהר
התגוררו הרבה יהודים,

00:25:49:23 00:25:46:09
זה הקשה על משפחות ביתא ישראל,
לחצות לצד השני, בעיקר בחורף,

00:25:53:08 00:25:49:24
כיוון שבחודשי החורף

הנהר היה עולה על גדותיו.

00:25:56:15 00:25:53:08

מדי שנה אבי היה מזמין
אורחים למסיבת הודיה.

00:26:01:02 00:25:56:23

מאחר שחציית הנהר
טומנת בחובה סכנות,

00:26:06:06 00:26:01:02

ביקשו מאבי לא לעשות
את מסיבת ההודיה בחורף.

00:26:12:00 00:26:06:13

בגלל זה חשב אבי,
אמנם טוב לי כאן,

00:26:17:06 00:26:12:00

נוח לי מאוד, אבל זה
רחוק מהקרובים שלי,

00:26:22:02 00:26:17:08

אני מתגורר באזור של נוצרים,
הגיע הזמן לעבור ולהתגורר בקרבתם,

00:26:28:02 00:26:22:04

ואז הוא ואחותי יזבלם אברה,
עברו להתגורר ב"דזיהון".

00:26:33:17 00:26:28:09

דזה?
- "דזיהון" זה בחבל "ארמצ'ו".

00:26:39:14 00:26:33:17

ל"דזיהון" הגיעה משפחתי
עם עדר פרות ועם עגלים.

00:26:47:22 00:26:39:19

כפי שאמרתי, הם הגיעו עם הרבה פרות,
אנשים היו בתדהמה מכמות הבהמות,

00:26:55:19 00:26:47:24

אנשים אמרו שהוא איש עשיר מאוד
אברה התחתן עם עקרה והוליד ילדים,

00:27:01:18 00:26:55:21

אף שהיו לו ילדים
נוספים וגם עושר רב.

00:27:05:24 00:27:01:20
מרגע שעברו, שטח המרעה
התמלא בעדר פרות שלהם.

00:27:12:23 00:27:06:01
פרות שהיו רחוקות מעין של אנשים,
החלו למות הרבה פרות בשל עין רע.

00:27:18:10 00:27:14:06
מתו להם הרבה עגלים ופרות,
המצב העציב מאוד את אימא שלי.

00:27:21:23 00:27:18:12
אמרה, חבל שעברתי,
שם לא היו רואים אותם,

00:27:25:22 00:27:21:24
בגלל המעבר מתות הרבה פרות.

00:27:28:07 00:27:26:01
מה הסיבות למות הפרות?

00:27:32:15 00:27:28:07
הסיבות למותו של הפרות,
לא היו ברורות.

00:27:38:12 00:27:32:17
תשובותיהם של האנשים לשאלה היו,
שעשו עליהם עין רע עם המעבר.

00:27:41:16 00:27:38:14
איך אימא שלך קיבלה את זה?
- זה העציב אותה מאוד מאוד,

00:27:48:05 00:27:41:18
בכל פעם שמתה פרה, הייתה בוכה,
הייתה עצובה שהיום מתה לה פרה,

00:27:51:21 00:27:48:09
המצב העציב אותה מאוד,
היא הייתה בסערת רגשות,

00:27:54:24 00:27:51:23
אבי היה אומר לה,
רק שהילדים יהיו בסדר,

00:27:58:05 00:27:54:24
הילדים שהבאת למרות העקרות,
שהם יהיו בסדר,

00:28:05:09 00:27:58:09
אם מתה פרה תבוא במקומה פרה אחרת,
צריך להתפלל לבריאותם של הילדים.

00:28:08:09 00:28:05:12
את לא צריכה לדאוג,
רק בריאות לילדים

00:28:10:22 00:28:08:09
כך אבי נהג
לנחם ולהרגיע את אמי.

00:28:15:15 00:28:10:24
גם אותנו זה העציב
לראות אותה במצב כזה,

00:28:23:20 00:28:15:17
ולראות שעגלה או פרה
מתות כל יום ללא סיבה.

00:28:27:08 00:28:23:24
האם זכור לך
איך אחת הפרות מתה?

00:28:35:02 00:28:27:14
אני זוכרת יותר איך עגלה מתה.
- מה זכור לך?

00:28:44:13 00:28:35:09
זוכרת פרה צעירה בערך בת שנתיים,
היא חלתה, אמי ביקשה שאשגיח עליה,

00:28:52:19 00:28:44:16
אמי אמרה היה עדיף שלא הייתי עוברת,
ומיררה שתוך שנה מתו יותר מדי פרות,

00:28:59:23 00:28:52:21
היא ביקשה ממני שאשגיח עליה,
הפרה הצעירה הייתה יפהפייה,

00:29:09:23 00:28:59:23
הסתכלתי בסקרנות, עניין אותי
איך הנשמה יוצאת מגופה של הפרה.

00:29:18:03 00:29:10:13
אולי זה היה מתוך תמימות.
לאחר מכן ראיתי אותה זזה,

00:29:26:18 00:29:18:04
היא שכבה ומנסה לאכול,

היא התקשתה מאוד לזוז.

00:29:35:02 00:29:26:20
כשראיתי שקשה לה רציתי לעזור לה,
נתתי לה עשב לאכול, היא לא הצליחה.

00:29:42:10 00:29:35:14
לאחר מכן, ראיתי שרגליה התחילו
לרעוד, אחרי זמן מה היא מתה.

00:29:53:02 00:29:43:01
התחלתי לבכות והלכתי לאמי להגיד לה.
אמי אמרה שהיא ידעה שזה הולך לקרות,

00:30:00:14 00:29:53:07
לכן ביקשתי להשגיח עליה, כי לא
רציתי שכלבים יאכלו אותה בחיים.

00:30:05:24 00:30:00:15
אני ידעתי שהיא הולכת למות,
אני זוכרת שאמי ואני בכינו.

00:30:15:21 00:30:08:04
אני מרגישה כאילו זה קורה עכשיו.
- בטח. זה מה שהיה.

00:30:32:09 00:30:16:18
אני רוצה לדבר על עקרות. נתחיל מאמך
על הנשים או גברים אחרים, איך ידעו?

00:30:42:24 00:30:32:17
מה שהיה לפני שנולדנו אין לנו דרך
לדעת. זה מבוסס על מה שאמי סיפרה.

00:30:54:24 00:30:43:13
בנישואיה הראשונים היא הייתה עשירה,
לכל מקום שהלכה היו לה הרבה פרות,

00:31:00:17 00:30:55:14
לאחר שהתחתנה,
הלכה עם הפרות שלה,

00:31:07:18 00:31:00:17
בעלה אמר שהוא מרוצה
מהעושר ומהאישיות,

00:31:13:08 00:31:07:19
אבל מה זה שווה ללא ילדים.
בעלה היה מודאג מזה מאוד.

00:31:20:23 00:31:13:13
יום אחד, בעלה פנה לאמי ואמר לה
שהיא אדם טוב ויש לה עושר רב,

00:31:26:15 00:31:20:24
אבל אין אפשרות להוליד ילדים,
זה מאוד העציב אותה,

00:31:31:18 00:31:26:15
לפני זה היא הלכה לטיפול מסורתי,
היא התפללה וביקשה מאלוהים,

00:31:35:16 00:31:31:19
כפי שסיפרתי, היא הייתה עסוקה
בטיפול הפרות שלה,

00:31:43:10 00:31:35:18
לאחר מכן, ללא הכנה מראש, בעלה
הזמין את אח שלה וביקש להתגרש.

00:31:46:00 00:31:43:12
לאחר כמה שנים הם התגרשו?

00:31:49:08 00:31:46:01
הם היו נשואים אולי
שנתיים עד ארבע שנים.

00:31:52:23 00:31:49:08
היינו ילדים ולא שאלנו
כמה שנים חיו יחד.

00:32:01:10 00:31:53:05
מכיוון שהוריו אינם בחיים,
אחיה הגדול סיכם את חלוקת הרכוש

00:32:04:01 00:32:01:10
ולקח אותה "לדמבה".

00:32:13:23 00:32:04:18
נהגה לומר לנו שגירושין זה לא דבר
קל, לא רק בישראל אלא גם באתיופיה.

00:32:21:17 00:32:13:23
היה לה קשה עם העובדה שחזרה להתגורר
עם משפחתה, היא חזרה עם הפרות שלה.

00:32:35:07 00:32:21:19
בא דוד שלה, ואמר לה, אם אישה הגיעה
לגיל 30, לא תוכל להוליד ילדים.

00:32:49:15 00:32:35:09
באתיפיה נהגו להתחתן בגיל צעיר.
הדוד אמר לה, את כבר בת 33,

00:32:59:20 00:32:49:23
עושר לא שווה כלום ללא ילדים.
זה גרם לה להיות עצובה מאוד.

00:33:05:22 00:33:00:02
היא אמרה, איך נשארתי עד כה ללא
ילדים, למה צריכה עושר ללא הילדים.

00:33:10:20 00:33:06:00
עד הרגע הזה הייתה לה
תקווה שיהיו לה ילדים.

00:33:14:21 00:33:10:20
היא הבינה שהבעיה לא אצלה?

00:33:22:02 00:33:15:01
לדעתי, היא הבינה את זה,
לא שאלתי אותה בפורש.

00:33:25:22 00:33:22:03
הייתה לה תקווה
ומחשבה שיהיו לה ילדים.

00:33:34:22 00:33:26:00
דוד שלה אמר את זה ופתאום נגע בה,
היא אמרה שבכתה במשך שלושה ימים.

00:33:39:12 00:33:35:01
היא החלה לספר לעצמה
שהיא נשארה ללא ילדים,

00:33:47:22 00:33:39:13
מה שווה כל העושר
אם אין למי להוריש אותו.

00:33:58:21 00:33:48:07
אחיה ואחיותיה ניסו לנחם אותה,
הגישו לה אוכל, אבל היא לא נגעה בו.

00:34:01:07 00:33:58:21
היא רק בכתה ולא היה לה
חשק לעשות שום דבר.

00:34:04:09 00:34:01:07
ביום השלישי הגיעו
שני גברים לבקש את ידה.

00:34:10:11 00:34:04:10
כל אחד מהם הגיע לבקש לעצמו,
הם חשבו שהגיעו בשביל אחד מהם.

00:34:14:06 00:34:10:13
על פי המנהג, כאשר מגיעים אורחים,
עושים טקס קפה מסורתי,

00:34:18:03 00:34:14:08
אורחים נעמדים
ואומרים מה סיבת הגעתם,

00:34:21:21 00:34:18:03
אם זה בשביל הבן,
אז אומרים במעמד זה.

00:34:27:24 00:34:22:00
במהלך טקס הקפה שהוכן לכבודם,
כל אחד מהם נעמד בשביל לבקש לעצמו,

00:34:30:12 00:34:28:01
שניהם נעמדו ביחד לבקש את ידה?
- כן, נעמדו יחד.

00:34:35:22 00:34:30:21
מסתבר שגם שני הגברים
לא ידעו זה על זה.

00:34:40:17 00:34:35:22
דודתי חשבה כי הגיעו יחד,
בשביל אחד מהם.

00:34:46:12 00:34:41:00
איך זה? אתה הגעת לעצמך
וגם הוא לעצמו.

00:34:50:06 00:34:46:13
את אבא שלי היא
הכירה לפני כן,

00:34:57:12 00:34:50:09
כל אחד מהגברים הסביר
שהגיע בשביל עצמו,

00:35:04:16 00:34:57:12
כאשר הבינה את זה,
היא הזמינה אותם לשבת,

00:35:11:18 00:35:04:18

הסבירה, שאחותה יודעת
מה רצונה ומה טוב לה,

00:35:17:05 00:35:11:18
היא תכבד את בחירתה.

00:35:22:00 00:35:17:11
לאחר ארוחת הערב,
הם לנו בביתנו.

00:35:29:11 00:35:22:03
למחרת, דודתי, ימסרצ'י אלמה,
לקחה הצידה את אמי,

00:35:36:07 00:35:29:21
פנתה עליה בשמה, "אלף",
שמה המלא הוא "אלפו",

00:35:45:16 00:35:36:10
הגיעו לבקש את ידך שני גברים, על
אבי אמרה שהיא מכירה אותו מקודם,

00:35:57:08 00:35:45:18
הוא אדם מכובד, יש לו הרבה ילדים,
אדם אמיד, בעל השפעה ותפקיד בשלטון,

00:36:01:01 00:35:57:10
עם זאת, יש לו הרבה ילדים
והוא לא איש צעיר.

00:36:04:00 00:36:01:01
לעומת זאת, הגבר השני
הוא איש צעיר מאוד,

00:36:10:06 00:36:04:00
יוכל לעבוד בחקלאות ולפרנס אותך.
את תצטרכי להחליט במי את בוחרת.

00:36:15:18 00:36:10:08
אני לא אוכל לעזור לך
במי כדאי לך לבחור,

00:36:36:10 00:36:15:18
מאחר שאיני מעוניינת
לקבל את ההחלטה בשבילך.

00:36:46:09 00:36:37:04
אמי מספרת שהיא הרימה את ראשה
והסתכלה בעיניה של אחותה הגדולה,

00:36:56:12 00:36:46:16
לאחר שהסתכלה בעיניה אמרה, אני
מחליטה לבחור באיש הזה, באבא שלנו.

00:37:00:08 00:36:56:14
היא החליטה באותו רגע?
- כן, באותו רגע אמרה שבחרת בו.

00:37:04:19 00:37:00:11
דודתי נדרשה לחזור
ולתת תשובה לשני הגברים,

00:37:08:16 00:37:04:19
במקרה הזה, דודתי
תפקדה כאם וגם כאחות.

00:37:11:18 00:37:09:00
דודתי שאלה שוב את אמי,
האם היא בטוחה?

00:37:15:24 00:37:11:21
אמי ענתה, כן, אני בטוחה,
אני בוחרת בו.

00:37:19:04 00:37:16:01
לאחר מכן, דודתי חזרה וביקשה
מאבא שלי שיחזור ביום אחר,

00:37:24:00 00:37:19:07
הוא ענה שהגיע ממקום רחוק,
במקום שהוא ילך ויחזור,

00:37:27:09 00:37:24:02
העדיף לבצע את טקס הנישואין
עכשיו, ולחזור איתה לכפר שלו.

00:37:30:21 00:37:27:22
כאשר היא עברה להתגורר עם בעלה,

00:37:41:02 00:37:30:23
היא לקחה כמות גדולה של גבינות,
שעועית, חריף וקמח - טף.

00:37:45:16 00:37:41:04
אבי אמר, פרט לגבינות, יש הכול,
אבל אם זה רצונך אז זה בסדר.

00:37:55:18 00:37:46:01
היא ארזה מזוודה שלמה של בגדים,
מזוודה מאיטליה של אבא שלה,

00:38:03:05 00:37:55:21
היא סיפרה, כחודש לאחר המעבר,
שהפסיקה לקבל מחזור.

00:38:10:03 00:38:03:15
היא לא ידעה למה לא קיבלה,
היא סיפרה שהיא נבהלה מזה,

00:38:21:10 00:38:10:07
היא חשבה שבגלל הגיל היא לא מקבלת,
לא ידעה שהיא הרה, גם אבי לא ידע.

00:38:24:05 00:38:21:10
אבי חשב לעצמו שהיא
באמת הגיעה לגיל הבלות,

00:38:26:24 00:38:24:05
היא כבר אינה יכולה
יותר להיכנס להיריון.

00:38:36:06 00:38:27:01
אין הרבה מה לעשות, לי יש ילדים.
רציתי בשבילה גם. לו יש 12 ילדים.

00:38:45:13 00:38:36:06
לאחר זמן מה ראו שהיא בהיריון,
ואז נולדה אחותי הגדולה "אדנצ".

00:38:50:10 00:38:45:19
אבי העניק לה את השם "אדנצ".
- למה העניק לה את השם הזה?

00:39:00:10 00:38:50:15
לאבי הייתה תקופה לא פשוטה, עבר
גירושין, טיפל בילדיו הקטנים,

00:39:04:05 00:39:00:10
ולכן קרא לה אדנצ'י - מרפא.

00:39:12:06 00:39:04:07
מהמקום שבאנו, גבר לא בישל לעצמו,
תמיד האישה בישלה והגישה את האוכל.

00:39:14:24 00:39:12:08
גם אם הוא עובד קשה
ומפרנס את משפחתו,

00:39:21:00 00:39:15:01
בגלל הגאווה, הוא לא נכנס

למטבח להגיש לעצמו אוכל.

00:39:24:10 00:39:21:01
זו הטריטוריה של האישה.

00:39:29:15 00:39:24:11
למשל, אם גבר ואישה רבו
והאישה ברחה למטבח,

00:39:32:15 00:39:29:15
אסור לו ללכת אחריה,
זה עניין של כבוד.

00:39:35:11 00:39:32:17
לכן, התקופה הזו
לא הייתה פשוטה עבורו.

00:39:38:14 00:39:35:11
כאשר נולדה אחותי
קרא לה "אדנצ'י" - מרפא.

00:39:43:23 00:39:38:16
אמי קראה לה "יינעלם" - את עולמי.
אני זוכה לראות את העולם בעיניי.

00:39:51:06 00:39:44:00
עכשיו אני רואה מה שהיה אצל אחרים,
כך היא קראה לה בעצם "יינעלם".

00:39:57:09 00:39:51:09
לאחר שעברו ארבע שנים,
היא ילדה את אחי הגדול.

00:40:08:00 00:39:57:15
באותה תקופה, שני אחיה מתו פתאום.
הם נהרגו מירי שוגג במהלך אירוע.

00:40:10:07 00:40:08:03
מה הכוונה, נהרגו בפתאומיות?

00:40:20:03 00:40:10:09
אחד האחים נהרג באירוע
בזמן ירי שמחה,

00:40:27:12 00:40:20:04
היורה לא התכוון לפגוע
או להרוג מישהו.

00:40:35:16 00:40:27:19
האח השני נפטר ממחלה, מכיוון שהיא

גרה רחוק, היא לא שמע על המקרה,

00:40:39:11 00:40:35:19
אבא שלי לא רצה לספר לה,
כיוון שהייתה בהיריון מתקדם,

00:40:46:13 00:40:39:12
אי אפשר ללכת מייד בגלל המרחק,
היא הייתה בהיריון מתקדם,

00:40:54:01 00:40:46:15
אבי אמר, איך נבשר לה
את החדשות הרעות.

00:40:58:20 00:40:54:03
לפני שהיא כרעה ללדת,
שמעה את החדשות על אחיה.

00:41:00:10 00:40:58:22
איך היא שמעה את החדשות?

00:41:04:01 00:41:00:12
הגיעו אנשים שגרים באזור של משפחתה,
והשמועה הגיע אליה שאחים שלה נפטרו.

00:41:08:12 00:41:04:03
היא שמעה בזמן שהיא בהיריון מתקדם?
- כן, אבי רצה למנוע שתשמע מאחרים,

00:41:11:23 00:41:08:12
לכן העדיף לספר לה את החדשות
המרות על מות אחיה בצורה מכובדת.

00:41:16:06 00:41:12:00
לאחר הלידה, היא העניקה
לו את השם "וונדמאגנך",

00:41:20:13 00:41:16:07
אבי קרא לו "מולועלם"
- עולם שלם.

00:41:26:05 00:41:20:14
כיוון שאני איש מבוגר,
זכיתי ב"אדנצ'י",

00:41:30:06 00:41:26:07
עכשיו זכיתי בבן זכר,
אין מאושר ממני.

00:41:36:17 00:41:30:14

אני איש בר מזל
ולכן קרא לו "מולועלם".

00:41:43:04 00:41:36:17
ואחותי הגדולה קראה לו
בשם "וונדה"- גבר.

00:41:47:21 00:41:43:05
יש לו שלושה שמות:
אמי קוראת לו "וונדמאגנך",

00:41:51:21 00:41:47:21
אבי "מולועלם"
ואחותי קוראת לו "וונדה".

00:41:58:17 00:41:51:23
לאחר מכן נולד אחי אילן,
יש לו שני שמות,

00:42:06:00 00:41:58:17
אילן זה שם שקיבל בארץ,
באתיופיה שמו "דמטה",

00:42:24:20 00:42:06:05
אבא העניק לו את השם נפתלם, כלומר
שהעולם טוב איתו, לכן קרא לו כך.

00:42:28:14 00:42:24:22
יש סיבה למה אמי קראה
לו בשם "דמטה",

00:42:36:15 00:42:28:14
לפני כן אנשים ריכלו
על העקרות שלה והיא לא אהבה את זה,

00:42:40:19 00:42:36:18
לכן הראשונה העניקה את השם
"ייניעלם", לשני "וונדמאגנך",

00:42:43:11 00:42:40:19
ולשליש "דמטצ'או",
לא להקשיב לאנשים.

00:42:55:04 00:42:44:00
כל התקופה זו התעלמתי ממה שאמרו,
המשכתי להאמין, כעת העניק לי ילדים.

00:42:58:21 00:42:55:06
לגבי הפירוש של השם שלי,
תיארתי בתחילת הסרט.

00:43:05:22 00:42:58:23
אחרונה נולדה אחותי הקטנה "טבלט".
אם תראי אותה היום היא יפהפייה.

00:43:13:11 00:43:06:01
אנחנו נולדנו בכפר "אבלוהה".
אחותי ואחי וונדה נולדו ב"דמבה".

00:43:19:09 00:43:13:18
אילן, אני וטבלט
נולדנו בכפר "אבלוהה".

00:43:23:23 00:43:19:09
אמי העניקה לאחותי
את השם "טבלט",

00:43:37:13 00:43:24:00
שפירושו הכי טובה והכי יפה מכולם.
אותה משמעות כמו לשם שלי, "לאקה".

00:43:45:09 00:43:37:13
אמי הסבירה שקראה לה "טבלט",
כיוון שאחריה לא יהיו עוד ילדים.

00:43:48:15 00:43:45:10
היא הייתה הילדה החמישית.

00:43:55:10 00:43:48:22
אף שהיא הייתה עקרה,
היא התחתנה עם אבי,

00:44:01:14 00:43:55:10
והם הצליחו להביא
לעולם חמישה ילדים.

00:44:06:13 00:44:01:21
היא תמיד האמינה באלוהים
שיעניק לה ילדים.

00:44:10:24 00:44:06:13
כך הצליחו להביא 5 ילדים
וחיו את חייהם.

00:44:21:18 00:44:11:01
אוקיי, אני רוצה לדבר על עקרות. אמך
התחתנה בשנית והצליחה להביא ילדים.

00:44:28:16 00:44:21:19
אך נוהגים אם זוג

לא מצליח להביא ילדים?

00:44:35:03 00:44:28:16

מה הפתרונות?
האם הם מתגרשים בגלל זה?

00:44:41:18 00:44:35:04

האם תמיד האישה נושאת
באחריות על העקריות?

00:44:48:06 00:44:41:18

אך יודעים מי עקר?
את מכירה מקרים דומים?

00:44:58:19 00:44:48:08

כילדה אני זוכרת זוג ללא ילדים.
הם החליטו ללכת על זה יחד,

00:45:05:06 00:44:59:01

הם לא רצו לוותר על האהבה שלהם,
לכן החליטו לא להתגרש בשל העקריות,

00:45:08:13 00:45:05:07

הם פנו לקבלת טיפול
בעזרת מים מרפאים.

00:45:12:05 00:45:08:13

הלכו למעיינות חמים
הידועים כעתירי סגולות.

00:45:14:18 00:45:12:08

בשונה מהארץ,
שם לא היו רופאים מומחים

00:45:17:06 00:45:14:18

אשר נותנים ייעוץ
כיצד לפעול במקרה כזה.

00:45:21:21 00:45:17:08

פעלו מתוך אמונה באלוהים או טיפול
במעיינות מרפא או עם מים קדושים.

00:45:27:02 00:45:21:21

מה זה מעיינות מרפא?
מים קדושים? הסברי לי...

00:45:32:11 00:45:27:04

מעיינות מרפא הם מעיינות חמים.

00:45:41:13 00:45:32:11

יש אמונה שההליכה למעיינות
תסייע לאישה להתעבר.

00:45:46:15 00:45:42:22
לכן מאמינים שאם אישה עקרה
תטבול במעיין מרפא,

00:45:49:22 00:45:46:18
זה יסייע לה להתעבר
או יסייע לבריאותה.

00:45:54:00 00:45:50:00
נכון שהשם שונה,
הטיפול במעיינות מרפא

00:45:58:14 00:45:54:00
או הטיפול באמצעות
מים קדושים זה אותו דבר.

00:46:03:12 00:45:58:21
הטיפול בעזרת מים קדושים
מבוצע על ידי התזת מים.

00:46:07:19 00:46:03:12
והטיפול במעיינות מרפא
זה על ידי טבילה.

00:46:20:00 00:46:08:00
לכן כאשר אנשים חולים,
ממליצים שילכו למעיינות מרפא,

00:46:25:22 00:46:20:00
מתוך אמונה שזה ירפא אותם.
- כמה כאלה היו באזור שלכם?

00:46:29:07 00:46:26:01
יש מעיין בשם "שרהמות",

00:46:36:22 00:46:29:07
יש את מעיין "גונטאבה" ללא מים,
שימש כמקום לתפילה.

00:46:55:02 00:46:37:04
יש את מעיין "וונזייה",
"וושטבאגה", היו הרבה מעיינות,

00:46:57:11 00:46:55:03
כרגע לא זוכרת
את השמות של כולם.

00:47:05:09 00:46:57:16
לכמה זמן נהגו ללכת למעיינות?
האם רק נשים נהגו ללכת?

00:47:15:08 00:47:05:17
נהגו ללכת למעיינות למשך 3-7 ימים.
יום אחד או יומיים אינם מספיקים.

00:47:21:06 00:47:15:10
המבוגרים נהגו לומר, אם מגיעים
למעיינות נשארים 3, 5 או 7 ימים.

00:47:27:21 00:47:21:06
מי שיש לו אפשרות יכול
להישאר עד 7 ימים,

00:47:34:15 00:47:27:21
יש כאלה שמגיעים מרחוק,
הם נשארים 3 ימים.

00:47:37:04 00:47:35:05
האם רק נשים הגיעו
לטבול במעיינות,

00:47:40:12 00:47:37:04
או שגם גברים הלכו
למעיינות מרפא?

00:47:45:15 00:47:40:14
אני יודעת שגברים התלוו
לנשים שהלכו למעיינות.

00:47:53:04 00:47:45:19
באזור שגרנו בו, נשים
לא הלכו לבד בגלל הסכנות.

00:48:00:00 00:47:53:05
כפי שאמרתי קודם, נהגו לומר
שגבר לא יכול להיות עקר.

00:48:03:22 00:48:00:01
העקרות של הגבר יתברר
רק במקרה שהאישה תתגרש,

00:48:06:03 00:48:03:22
ותצליח להתעבר מבעלה החדש.

00:48:10:04 00:48:06:04
שהוא יתגרש ולא יצליח
להביא ילד מאשתו החדשה.

00:48:13:10 00:48:10:04
ככה היו יודעים בעצם
שהגבר הוא העקר.

00:48:17:18 00:48:13:12
אם האישה התגרשה והצליחה
להביא ילדים מבעלה החדש,

00:48:21:19 00:48:17:21
אם הגבר התגרש ולא הצליח
להביא ילדים מאשתו החדשה,

00:48:24:09 00:48:21:21
כך יודעים בעצם
שאותו גבר הוא העקר.

00:48:34:22 00:48:24:11
היו מצבים של חוסר
התאמה בין האישה והגבר.

00:48:45:14 00:48:34:22
הם מתחתנים בשנית,
וכל אחד מהם הופך להורה.

00:48:48:23 00:48:46:04
האם את זוכרת
שהיו מצבים כאלה?

00:48:51:21 00:48:48:23
כן.
- ספרי לי אם יש לך דוגמא.

00:49:00:04 00:48:52:05
למשל, היו לנו שכנים,
איני רוצה לציין את שמם.

00:49:08:15 00:49:00:04
לא צריך.
- היו אנשים טובים, עשירים.

00:49:14:10 00:49:08:15
הם אהבו מאוד אחד את השנייה, היו
נאמנים לאהבתם, לכן לא רצו להתגרש.

00:49:26:16 00:49:14:12
לאחר שחיו יחד תקופה ארוכה,
מתישהו התגרשו והתחתנו בשנית.

00:49:33:00 00:49:26:18

היום לאותו גבר יש 7 ילדים ולאשה
יש ילד. והיא התחתנה עם מישהו אחר,

00:49:41:02 00:49:33:03
והצליחה להביא ילד אחד לעולם, לאחר
זמן מה התחיל המסע לארץ דרך סודאן,

00:49:48:04 00:49:41:05
בעלה נשאר עם משפחתו שם, כי לא
רצה לעזוב אותם כדי לעלות לארץ.

00:49:54:11 00:49:48:06
אמרה, אם תישאר עם משפחתך, גם אני
רוצה והתחילה את המסע עם משפחתה.

00:50:01:14 00:49:54:13
בסוף הוא נשאר עם משפחתו באתיופיה,
היא התחילה את המסע עם התינוק שלה,

00:50:11:14 00:50:01:16
לא זוכרת אם התינוק היה בן או בת,
התינוק נפטר בדרך לארץ - בסודאן,

00:50:22:03 00:50:11:16
עלתה לארץ, חיכתה לבעלה שיעלה לארץ,
עד שלבסוף נשארה ללא ילדים נוספים.

00:50:27:05 00:50:22:05
בעלה הראשון עלה לארץ עם ילדים,
כיום הוא חתן ועם נכדים רבים.

00:50:32:00 00:50:27:09
את מכירה אנשים שהלכו למעיינות
מרפא והצליחו להביא ילדים לעולם?

00:50:35:08 00:50:32:03
כן, אני מכירה.
- ספרי לי כמה דוגמאות כאלה...

00:50:43:07 00:50:35:15
מעיין "שרהמות" הוא
מעיין עתיר סגולות,

00:50:53:24 00:50:43:10
אשר נוצר על ידי האל,
הוא שונה מכל מעיין.

00:51:01:03 00:50:54:02
כאשר מגלים מעיין כזה,
דואגים לטפח אותו.

00:51:09:01 00:51:01:04
אם מתגלה מעיין חדש,
דואגים לטפחו ולגדרו.

00:51:18:21 00:51:10:04
ואז עושים כללים שגבר טמא או
אישה טמאה לא ייכנסו למעיין.

00:51:21:16 00:51:19:03
מה זאת אומרת, אנשים טמאים?

00:51:29:02 00:51:21:19
למשל, אסור להיכנס
לאחר קיום יחסי אישות,

00:51:37:03 00:51:29:03
אסור לאישה להיכנס
בזמן שהיא בווסת.

00:51:43:13 00:51:37:11
כולם יודעים את כללי הכניסה למעיין,
זה ברור שהכניסה אסורה לאדם טמא.

00:51:45:23 00:51:43:15
איך יודעים מה הכללים?

00:51:55:10 00:51:46:00
האדם שאחראי על המקום
מבצע פעולות הסברה.

00:52:08:23 00:51:55:11
אם מישהו נכנס טמא למעיין הקדוש,
יתגלו בעיניו חיות דמויות נחש.

00:52:13:03 00:52:09:00
אחרים לא יראו את החיה,
רק האדם הטמא יראה את החיה.

00:52:23:07 00:52:13:05
ואז ישמעו קולות מתוך המעיין,
מכיוון שקשה לדעת מי הטמא,

00:52:32:14 00:52:23:09
אחראי המקום יוציא את כולם ויכניס
אחד אחד על מנת לדעת מי נכנס טמא.

00:52:35:24 00:52:32:23
כאשר האיש הטמא
נכנס למעיין הקדוש,

00:52:39:06 00:52:36:02
כולם ירגישו לפי התנהגות
המעין, שמזהה שזה האיש.

00:52:41:18 00:52:39:08
האם החיות יתגלו לכולם?

00:52:45:09 00:52:41:18
לא כולם רואים, אבל שומעים
את הקולות מתוך המעין.

00:52:48:23 00:52:45:11
לאיש הטמא זה ישתקף.
- לאותו אדם?

00:52:56:02 00:52:49:00
אבל כל מי שהיה בסביבה של המעין,
ירגיש רעידות הנובעות מתוך האדמה.

00:53:02:19 00:52:56:06
המעין זה מקום קדוש, לכן
מי שראה זאת, יספר גם לאחרים.

00:53:05:02 00:53:02:19
זה יעבור מפה לאוזן,

00:53:10:02 00:53:05:07
כך מיידעים על קדושתו של המקום,
אדם לא יוכל להיכנס אליו טמא.

00:53:19:21 00:53:10:05
בילדותי, אני זוכרת זוג יפה
שחיו יחד, האישה הייתה עקרה,

00:53:25:12 00:53:19:24
לא האמינה שהיא תצליח
להתעבר יום אחד,

00:53:30:10 00:53:25:14
היא כל הזמן אמרה,
איך אפשר בלי ילדים,

00:53:40:04 00:53:30:17
איש אחד המליץ לה לטבול במעין,
מתוך אמונה שזה יעזור לה להתעבר.

00:53:51:09 00:53:41:04
האישה הייתה מלאה קצת, היציאה
מהמעין הוא מקום צר מאוד,

00:54:02:15 00:53:51:11
אם האישה נסחפת בזרם המים, אז היא
תתעבר, ואם לא נסחפת אז לא תצליח.

00:54:07:12 00:54:02:17
האישה העקרה הייתה
בתוך המעיין הקדוש,

00:54:11:22 00:54:07:12
לשם נכנסים רק לאחר
שאומרים למה הם הגיעו,

00:54:17:10 00:54:11:23
בטבילה, כשפותחים את המים,
היא צריכה לצאת עם זרם המים.

00:54:18:19 00:54:17:12
מי פותח את המים?

00:54:27:21 00:54:18:20
יש אחראי על המעיין הקדוש,
הוא אחראי לטפח את המקום.

00:54:32:14 00:54:28:00
המים נפתחו והאישה
נסחפה בזרם, המקום צר

00:54:37:17 00:54:32:15
והאישה מלאה
ולא נראה שתעבור,

00:54:46:08 00:54:37:19
ובאמת, לאחר שנה,
האישה הייתה עם בן זכר.

00:54:55:02 00:54:46:08
את זה אני זוכרת מהילדות,
זה דבר בלתי נשכח.

00:55:06:15 00:54:55:03
אנחנו לא שוכחים דברים מהילדות.
כבוגרים אנחנו שוכחים הרבה.

00:55:29:08 00:55:09:17
האם יש לחץ של הסביבה לגירושם
במצב כזה? או שזו בחירה של הזוג?

00:55:33:14 00:55:29:17
יש לחץ מהסביבה

וניסיון להפריד ביניהם.

00:55:37:19 00:55:33:16

מצד הגבר יגידו:
מה הוא צריך אישה עקרה.

00:55:42:23 00:55:37:21

מצד האישה יגידו:
אולי תתעבר אם תלך עם אחר.

00:55:48:16 00:55:42:24

היא לא יכולה להיות
ללא ילדים, ילד זה הכול.

00:55:55:08 00:55:48:20

מצד הגבר יקראו לה בכינוי של פרד,
פרד הוא עקר ולכן מה יעשה איתה,

00:56:03:24 00:55:55:09

למה הוא לא מתגרש ומנסה עם אישה
אחרת. כך יגידו מהצד של הגבר.

00:56:06:19 00:56:04:00

מצד האישה יגידו,
היא סתם מבזבזת את זמנה,

00:56:11:07 00:56:06:21

אולי הבעיה אצלו,
עדיף שתנסה משהו אחר.

00:56:19:17 00:56:11:09

בגלל זה, על אף אהבתם
זה לזו, הם יתגרשו.

00:56:23:18 00:56:19:18

יהיו מצבים שיחליטו
להישאר ללא ילדים.

00:56:36:18 00:56:23:19

אם שניהם עם עקרות,
לא יצליחו להביא ילדים.

00:56:52:07 00:56:37:11

האם בעלה הראשון של אימך,
בירך אותה כשהיא ילדה ילדים?

00:57:01:23 00:56:52:16

אמי סיפרה שהוא שמח מאוד בשמחתה,
גם לו נולדו ילדים מאשתו השנייה.

00:57:08:20 00:57:02:00

באמת? גם לו נולדו ילדים?
- כן, לא הזכרנו את זה קודם,

00:57:21:03 00:57:08:23

שהוא שמע על כך שאמי ילדה,
הוא שמח ושלח ברכות מזל טוב.

00:57:27:13 00:57:23:05

כאשר מגלים על העקרות,
פונים לטיפול רפואי?

00:57:30:23 00:57:27:13

האם היו שירותי רפואה בסביבה?

00:57:43:02 00:57:31:01

בכפרים לא היו רופאים. רק לאחרונה
עברנו להתגורר ליד "גונדר".

00:57:56:02 00:57:43:20

הכפרים "אבלווה" ו"דאזהון"
היו רחוקים מאוד משירותי רפואה,

00:58:03:12 00:57:56:12

התרופות שלנו היו מצמחי מרפא,
בארץ מכירים אותן כתרופות סבתא.

00:58:06:21 00:58:03:17

איזו תרופות סבתא את מכירה?

00:58:13:16 00:58:07:02

אם לילד כלשהו היה חום,
היו מגיעים זקני השכונה,

00:58:18:08 00:58:13:16

מתפללים לידו,
עושים עיסוי לחולה,

00:58:27:12 00:58:18:17

היו מחממים מטלית וכשהיא
חמה, שמים על גופו של החולה.

00:58:33:00 00:58:27:13

היו מניחים כוס מחוממת על ראשו.
אלו הדברים שאני מכירה.

00:58:40:02 00:58:33:03

יש עלה מיוחד שמשתמשים בו,
כאשר יש נפיחות באזור האוזן,

00:58:48:23 00:58:40:03
מחממים את העלה ומניחים באוזן,
את זה אני זוכרת שהיו עושים.

00:58:50:08 00:58:49:00
אך נקרא העלה?

00:58:53:09 00:58:50:08
העלה נקרא "בולקה".
- "בולקה".

00:58:54:14 00:58:53:09
כן, "בולקה".

00:58:56:03 00:58:54:15
יש את העלה הזו גם בארץ.

00:58:58:20 00:58:56:03
כשיש דלקת. משתמשים...
- כאשר יש דלקת אוזניים.

00:59:00:22 00:58:58:21
אז מה עושים איתו
ששיש דלקת באוזניים?

00:59:05:06 00:59:00:23
לוקחים את העלה
ומוציאים את הנוזל.

00:59:14:08 00:59:05:06
אם יש הפרשות באוזן, ההורים היו
כותשים את העלה עד למינון הרצוי,

00:59:23:05 00:59:14:11
שמים כמה טיפות, זה יגרום לתחושת
שריפה וזה יסייע להפחית את המוגלה,

00:59:32:24 00:59:23:09
את הפרשות מנקים ומייבשים
על ידי צמר גפן בכל בוקר,

00:59:36:11 00:59:33:01
אני לא זוכרת שילד
נלקח לטיפול רפואי.

00:59:40:11 00:59:36:11
זה טיפול טוב,
זה כמו אנטיביוטיקה.

00:59:45:14 00:59:40:16

היו עוד מקרים,
אולי בגלל חוסר היגינה,

00:59:50:22 00:59:45:14
פצעים על הראש לילדים
(כמו אבעבועות רוח).

00:59:52:24 00:59:51:15
מה הכוונה לפצעים על הראש?

00:59:58:12 00:59:53:08
מופיעים פצעים על הראש שלהם.
- על הקרקפת שלהם?

01:00:03:01 00:59:58:18
איני זוכרת
את שמות העלים,

01:00:07:24 01:00:03:03
אבל היו כותשים אותם
ומורחים על הקרקפת, זה מרפא.

01:00:09:14 01:00:08:08
האם את זוכרת
איך קוראים לעלים?

01:00:14:14 01:00:09:16
לא, נוסף על כך, המטפלים
לא מעוניינים שכולם ידעו,

01:00:19:09 01:00:14:14
חבל.
- הרי מדובר בתרופה שלהם.

01:00:29:18 01:00:19:14
אני רק זוכרת שהם השתמשו בעלים
כאשר הגיע אליהם חולה לטיפול.

01:00:34:11 01:00:30:02
איזה טיפול נתנו כאשר
היו כאבי בטן או תולעים בבטן?

01:00:42:05 01:00:37:01
האמת, אני לא ממש זוכרת
את התרופה למחלה.

01:00:47:24 01:00:42:11
זכור לי מקרה על ילד כזה או אחר
שאמרו שבטנו התנפחה בגלל תולעים,

01:00:51:08 01:00:47:24
איני יודעת לגבי הטיפול.

01:00:54:04 01:00:51:20
אולי קיבל "כוסו"?
(תרופה צמחית נגד תולעים)

01:00:56:12 01:00:54:04
לא, מי ששייך לביתא ישראל
לא שותה את זה.

01:01:02:09 01:00:56:18
באמת, אני זוכרת שגדלתי
על התרופה הצמחית.

01:01:11:00 01:01:02:14
שמעתי פה ושם
שלקחו את התרופה,

01:01:18:10 01:01:11:00
אבל לא ראיתי
באופן אישי שמישהו לקח.

01:01:24:18 01:01:18:19
כן, אנשים אומרים שזוכרים
אותה כשפוגשים אותי.

01:01:30:07 01:01:24:18
הם מזכירים, הנה,
זו הבת שלה, של אימא שלי.

01:01:36:23 01:01:30:14
לשתי אחיותיי יש ידע
ומיומנות גבוהה באריגה,

01:01:42:18 01:01:36:23
הן יודעות להחזיק בית,
יודעות לבשל ועוד.

01:01:53:06 01:01:43:03
איני יכולה להגיד שירשנו
את המיומנות מאימא.

01:01:55:21 01:01:53:09
לאמי היה ידע בכל הנוגע
לענייני הבית.

01:02:06:11 01:01:56:00
אבל היא לא דאגה
להעביר אלינו את הידע שלה.

01:02:09:10 01:02:06:12

היינו רואות איך היא
עשתה את כל הדברים בבית.

01:02:16:13 01:02:09:13

אמי מציינת שלא לימדה את בנותיה,
אני לא לימדתי אותן לבשל אוכל,

01:02:29:21 01:02:16:17

זו מתנה שקיבלתי מהאל, בנותיי
נולדו עם מיומנויות טבעיות.

01:02:47:24 01:02:30:01

תספרי לי עלייך, באיזה גיל
התחתנת? מתי באו לבקש את ידך?

01:02:54:24 01:02:50:02

באו לבקש את ידי...
- איפה התגוררתם כשבאו לבקש?

01:03:02:02 01:02:55:01

כשהתגוררנו בכפר "דאזהון",
על פי מה אומרים,

01:03:06:24 01:03:02:02

הייתי שמנמונת
עם עיניים יפות.

01:03:13:11 01:03:07:00

אני לא אומרת
בשביל להעצים את זה,

01:03:19:11 01:03:13:12

גם היום אנשים אומרים
שזוכרים אותי כילדה יפה מאוד.

01:03:23:16 01:03:19:23

כפי שאמרת, הוריי
הם אנשים מבורכים ועשירים,

01:03:27:09 01:03:23:16

משפחתו של החתן היו
אנשים מכובדים ועשירים.

01:03:33:19 01:03:27:10

עלית לארץ בגיל 10,
לכן אני מניחה שאת יודעת,

01:03:40:11 01:03:33:19

על פי המנהג, הורי הגבר
מגיעים לבקש לבנם.

01:03:46:18 01:03:40:22
לאחר שהתארסתי, עברתי להתגורר
בביתם של הורי החתן, לשנתיים.

01:03:53:04 01:03:46:21
לפני שנתקדם, ספרי לי האם
ידעת שבאו לבקש את ידך?

01:03:56:02 01:03:53:04
מתי אומרים לך על האירוסין?

01:04:02:05 01:03:56:03
האם דיברת על זה עם חברות?
איך תפסת את זה כילדה?

01:04:13:12 01:04:02:16
אני זוכרת שהם באו, על פי המנהג
לא רואים את הכלה או את יופייה.

01:04:14:21 01:04:13:14
למה?

01:04:23:06 01:04:14:21
אני לא יודעת, אולי מתביישות מהמעמד
ולכן נוהגות להתחבא, שלא יראו אותן.

01:04:30:03 01:04:23:16
כילדה אהבתי לשחק,
הייתי עם הפרות כל הזמן.

01:04:35:18 01:04:30:03
שם בעצם למדנו את
מיומנות עבודות היד.

01:04:42:09 01:04:35:19
הכנו מטאטא מעלי תמר,
תוך כדי משחק,

01:04:47:13 01:04:42:09
הבנות לעגו לי
על כך שהגיע לי בעל.

01:04:51:09 01:04:47:21
אני זוכרת שזה הרגיז אותי מאוד,
אמרתי, למה אתן אומרות דבר כזה.

01:04:53:11 01:04:51:13

בת כמה היית
כשביקשו את ידך?

01:04:59:15 01:04:53:13
הייתי בת 11.
הייתי יפה ושמנמנת,

01:05:05:24 01:04:59:16
אחייניות שלי היו איתי,
האזור שלנו כלל 4, 5 בתים.

01:05:11:09 01:05:06:01
אחייניות שלי לא דיברו על החתונה
שלי, כיוון שחששו מהתגובה שלי.

01:05:20:20 01:05:11:10
לאחר כשנה מנישואי אחיינית שלי
אדיסה, גם אני התחתנתי.

01:05:25:20 01:05:20:22
לשאלתך איך הייתה הילדות שלנו,
אני יכולה לספר על כך,

01:05:31:23 01:05:25:22
הייתה לנו ילדות שמחה
עם הרבה משחקים, היה נהדר,

01:05:37:09 01:05:31:24
בעונת האביב, את יודעת מה זה תירס,
הוא גבוה ובמרכז הגבעול צומח קלח.

01:05:44:24 01:05:37:12
מהקלח צומחות שערות - זקן תירס,
היינו תולשות את הקלח,

01:05:51:06 01:05:44:24
פותרות את העטיפה של הקלח,
זקן התירס יוצא רך ויפה.

01:05:59:23 01:05:51:06
מזקן התירס היינו עושות צמות,
ומשחקות כאילו הוא היה תינוק.

01:06:04:20 01:06:00:01
לאחר שהתירס הבשיל, קוצרים
את גבעול התירס ומעמידים יחד.

01:06:09:22 01:06:04:22
לאחר שלקחו את התירס שהבשיל,
ביום שבת היינו משחקים,

01:06:18:12 01:06:09:22
כך שכל אחד בנה בית כרצונו,
אני הייתי בונה בית גדול מאוד.

01:06:29:20 01:06:18:13
אני אהבתי מאוד בית גדול. הן היו
שואלות אותי, למה אני בונה כזה בית,

01:06:38:18 01:06:29:21
נהגתי לענות תמיד, זה חדר לילד,
זה מטבח וזה חדר לאורחים.

01:06:46:03 01:06:38:20
לאחר שבנינו בית, היינו יוצאות
החוצה, שם בשטח היו הרבה עזים,

01:06:51:06 01:06:46:04
רוב העזים של נוצרים וחלקן שלנו,
בעזים שלנו לא היינו נוגעות.

01:06:58:12 01:06:52:19
היינו לוקחות סוג של דלעת
ומכינות ממנו של מיכל לחלב.

01:07:05:23 01:06:59:02
היינו חולבות את העזים שהיו בשדה.
היינו חולבות את העזים טוב טוב,

01:07:12:10 01:07:06:03
לאחר מכן מביאות את החלב לבית,
כמובן שהחלב לא לשתייה,

01:07:18:20 01:07:12:13
כך היינו מעבירות את יום שבת,
היום היה עובר בלי שהרגשנו בכלל,

01:07:21:08 01:07:19:05
האם חלבת את העזים בסתר?

01:07:26:12 01:07:21:08
בטח! העזים היו ללא השגחה,
זו הייתה עונת הקציר,

01:07:29:17 01:07:26:12
משגיחים רק לפני עונת הקציר,
כדי שהעזים לא יאכלו את היבול,

01:07:36:00 01:07:29:17
לאחר שכולם קוצרים את התבואה,

ולאחר שסידרו את התבואה,

01:07:43:04 01:07:36:02
העזים מסתובבות ללא השגחה, ובסוף
כל העזים מגיעות לנוח במקום אחד,

01:07:45:14 01:07:43:06
לכן לא הייתה לנו
בעיה לחלוב אותן,

01:07:49:07 01:07:45:14
היינו עושות את החליבה
תוך כדי שהגדי יונק,

01:07:51:23 01:07:49:10
לאחר שחלבנו, היינו חוזרות
עם החלב לבית המשחקים שלנו.

01:07:54:16 01:07:51:24
האם העזים לא התנגדו לחליבה?
- העזים הן לא כאלה חזקות.

01:07:57:12 01:07:54:18
אחת מאיתנו תופסת את העז,
השנייה מבצעת את החליבה.

01:08:01:18 01:07:57:14
כך היינו משחקות בכיף,
חוזרות לבית המשחקים שלנו.

01:08:09:06 01:08:01:20
אם היינו רעבות, היינו הולכים לבית,
ההורים נחים בשבת או פוגשים חברים.

01:08:14:11 01:08:09:10
היינו אומרות, אחת תביא רוטב,
השנייה תביא אינג'רה - מאכל מסורתי.

01:08:20:02 01:08:14:17
אחיינית שלי נתנה לנו הוראות,
לאחרת אומרת, תביאי לחם אתיופי,

01:08:27:09 01:08:20:05
לא יכולנו לבקש מהורים כי הם לא
בבית, בעצם גנבנו אוכל מהבית,

01:08:33:17 01:08:27:11
אין לא לציית להוראות של המנהיגה,
אם לא נעשה כך, היא תכעס מאוד,

01:08:43:01 01:08:34:24
עם השלל חוזרים יחד למקום שלנו,
מעמידים פני משפחה, לפי הגיל,

01:08:51:17 01:08:43:04
אחיינתי משחקת את המבוגרת וגם אחי,
לאחר שהם אוכלים הילדים אוכלים.

01:08:57:01 01:08:51:17
אני זוכרת כאילו זה היה אתמול,
זה היה משחק ילדות כיפי ונהדר.

01:09:04:02 01:08:57:03
בערב חוזרות לבית בערב, בימי שבת
המבוגרים משגיחים על הפרות.

01:09:07:10 01:09:04:06
אנחנו לא משגיחים על הפרות,
גם לא עושים עבודות בית,

01:09:15:20 01:09:07:12
את יום שבת העברנו בכיף במשחקים.
- זה נהדר.

01:09:27:18 01:09:15:20
כאשר השגחנו על הפרות, עסקנו
בעבודות יד, לא ישבנו ללא מעש.

01:09:35:18 01:09:27:19
אחי הגדול עסק ברעיית צאן, לאחות
הגדולה יזבלם אברה ז"ל לא היה בן.

01:09:40:14 01:09:35:18
לאחיינית שלי אדיסה
היו רק אחיות גדולות.

01:09:46:21 01:09:40:14
מבחינת גיל היא הייתה גדולה מאיתנו.
אחי הגדול דאג לשמור לה על הפרות.

01:09:49:16 01:09:46:23
יחד עם האחיינית שלי
עסקנו בכל מיני דברים,

01:09:54:11 01:09:49:17
היינו לוקחות עלעלי תמר
ומזה היינו מכינות

01:09:58:19 01:09:54:11
מטאטא או חלקנו היינו

קולעות סלי סליל.

01:10:02:10 01:09:58:20
גם אני ידעתי לעשות מטאטא,
גם הן ידעו לעשות את זה.

01:10:15:09 01:10:02:13
מאחר שלא הייתה לנו מחט לקליעה,
נהגנו להשתמש בקוצים חדים כמחט.

01:10:20:23 01:10:15:18
בסיום היצירה היינו
משוות של מי הכי יפה.

01:10:32:00 01:10:21:03
נהגנו לעזור לחברה
שלא ממש ידעה לקלוע.

01:10:39:07 01:10:32:13
נהגנו להראות להורים
רק את המוצר המוגמר,

01:10:53:00 01:10:39:07
מכיוון שחששנו שיגידו
שלא ביצענו את תפקידנו.

01:10:59:02 01:10:53:01
אימא שלנו הייתי אומרת,
מתי הספקת את כל זה,

01:11:05:03 01:10:59:02
עכשיו אני בטוחה שהפרות
שלי אכלו כמו שצריך.

01:11:14:24 01:11:05:16
אבי מחמיא לי ואומר לאימי
שצריך לעודד אותה.

01:11:24:00 01:11:14:24
צריך לעודד את הילדה
כדי שתתפתח, הפרות בסדר.

01:11:31:21 01:11:24:01
לאחי היה כישרון בעבודות יד,
הוא היה מומחה בקליעה,

01:11:39:06 01:11:31:21
היה מכין סל
בצפיפות גבוה,

01:11:51:11 01:11:40:00
מוסיף לזה שרף ורגלים,
זזה נועד לנשיאת חלב פרה.

01:12:01:13 01:11:51:11
הסל שהיה מכין הספיק
לחליבה של פרה,

01:12:08:15 01:12:02:08
זה גם לא היה שביר, זה היה שימושי
כי בנפילה לא נשבר, אולי יישפך חלב.

01:12:14:04 01:12:09:02
לעומת זאת כד מחרסינה,
אם הפרה בועטת בזמן החליבה,

01:12:17:09 01:12:14:04
גם הכד נשבר
וגם החלב היה נשפך.

01:12:30:17 01:12:17:13
אחי הכין סל שהסגירה שלו הרמטית.
החלב לא נשפך מכל נפילה של הסל.

01:12:50:06 01:12:30:19
בנוסף הוא היה מכין תיק בגדים,
עם נפח שמספיק ל-3 או 4 בגדים.

01:12:56:10 01:12:50:08
היה מכין גם כובע
כמו קסדה עם קישוט יפה.

01:13:11:22 01:12:56:11
הוא היה מוסיף לזה קישוטים,
הוא היה מוכשר.

01:13:17:00 01:13:11:22
מוכשר...
- כך עשה, בזמן שהיינו עם הפרות.

01:13:22:09 01:13:17:02
אחי הגדול היה חרוץ מאוד,
הוא גדל יחסית מהר,

01:13:30:23 01:13:22:13
הוא בן לאישה עקרה,
מגיל 6 הוא עסק ברעיית צאן,

01:13:37:15 01:13:31:11
לאחר מכן התחתן בגיל 16,

להתחתן בגיל כזה נחשב למוקדם,

01:13:41:10 01:13:37:17

אבל הוא בן של אישה עקרה
ואבי היה מבוגר,

01:13:44:23 01:13:41:10

גם כשמסתכלים עליו
הוא נראה בוגר לגילו,

01:13:51:01 01:13:45:08

התחתן בגיל 16,
על אף שלאבי היו הרבה אחים,

01:13:56:23 01:13:51:01

אמי הייתה עקרה, לכן קנו
לו נשק להגנה עצמית,

01:13:59:13 01:13:57:01

למה אומרים שהוא
בן של אישה עקרה?

01:14:08:15 01:13:59:20

אומרים את זה, כי אמי הצליחה להביא
ילד, אף שהיא הייתה חשוכת ילדים.

01:14:19:04 01:14:09:02

אחי הגדול הוא היה בעל כריזמה,
אנשים כיבדו אותו מאוד, גם היום,

01:14:28:18 01:14:19:06

אם "וונדה" נמצא באזור,
לא היו גונבים פרות,

01:14:39:21 01:14:28:23

היו מכבדים ומפחדים ממנו,
גם היה לו נשק שקנו לו,

01:14:48:21 01:14:40:08

אני רוצה לדבר עלייך,
סיפרת שכנסת שהחברות לעגו לך,

01:14:54:18 01:14:48:21

כי את הולכת להתארס,
מה עוד את זוכרת?

01:15:03:00 01:14:55:00

ההורים קבעו עם מי אנו מתחתנים.
- הורייך סיפרו לך על האירוסין?

01:15:12:23 01:15:03:04
ההורים לא אמרו הנה זה החתן,
ולא אמרו במפורש שהולכים לחתן אותי.

01:15:25:23 01:15:12:24
שמענו שמדברים על זה ביניהם,
אנו היינו בחוץ או במטבח.

01:15:33:01 01:15:26:00
כשההורים נפגשים, בגלל הביישנות,
הילדים מעדיפים להיות מחוץ לשיחה.

01:15:39:09 01:15:33:03
זה לא כמו בארץ, ששני ההורים
יושבים עם הילדים ומסבירים להם.

01:15:44:22 01:15:39:11
מתי הבנת שזה הולך לקרות,
שאת הולכת להתחתן?

01:15:50:18 01:15:45:07
לאחר שנקבע מועד לאירוע,
והתחילו בהכנות לחתונה.

01:16:02:16 01:15:52:09
אנשים אמרו, שמר אברה וגב' אלפו
הולכים לחתן את הבת האמצעית,

01:16:09:15 01:16:02:17
כחלק מהכנות לאירוע,
אוספים את המצרכים,

01:16:17:06 01:16:09:15
הולכים למטחנות קמח
מחוץ לכפר להכין מצרכים.

01:16:25:20 01:16:17:10
אז התחלתי להבין שאני באמת הולכת
להתחתן, ואז התחלתי לחשוש מהאפשרות,

01:16:32:04 01:16:25:21
שאני בעצם נפרדת מהמשפחה שלי,
שאני עוברת למקום שאיני מכירה.

01:16:38:20 01:16:32:06
במהלך התקופה הזאת את אמרת משהו
להורים שלך או לחברות שלך?

01:16:49:04 01:16:38:22
לפני החתונה את לא אומרת כלום, לא

משנה מה, מקיימים את החלטת ההורים.

01:16:57:04 01:16:49:05
לא רק הבת אלא גם הבן צריך לקיים
קודם כל את ההחלטה שהוריו קיבלו.

01:17:02:08 01:16:58:01
את יודעת עם מי את הולכת להתארס?
- לא, אני לא יודעת.

01:17:04:17 01:17:02:08
את לא יכולה לספר לחברות שלך?

01:17:10:01 01:17:04:18
המקום היה רחוק מאוד,
אחותו התגוררה באזור שלנו,

01:17:17:04 01:17:10:03
הייתי שומעת שהוא אח של אטקלט,
לאחר מכן התחתנתי ועברתי אליהם,

01:17:22:22 01:17:17:04
איזה הכנות עשו לך
ככלה לפני החתונה?

01:17:36:21 01:17:23:05
כחלק מההכנות תופרים שמלה חדשה.
לי תפרו שתי שמלות לאירוע.

01:17:45:00 01:17:36:23
דבר שלא היה לי בילדות,
כעת יש שמלה חגיגית וליומיום,

01:17:53:05 01:17:45:02
בנוסף הכינו לי גם שני צעיפים
ושותי חגורות. כלי מטבח מסורתיים,

01:17:58:12 01:17:53:05
קונים תכשיטים,
קונים עגילים חדשים,

01:18:03:05 01:17:58:12
כחלק מההכנות מייעדים
את הבגדים לכלה לחתונה,

01:18:10:02 01:18:03:12
קולעים סלי סליל גדולים,
עם קישוטים מרהיבים,

01:18:22:02 01:18:10:04

קולעים סל קטן שדומה לסל הגדול,
אשר מיועד לאחסון תכשיטים.

01:18:26:01 01:18:22:02
כאשר האירוע מתקרב,
יש התרגשות גדולה,

01:18:31:19 01:18:26:02
הבנות מזרזות זו את זו
על מנת להספיק את כל ההכנות.

01:18:35:12 01:18:31:21
מי קלע בשבילך את סלי הסליל?
- אחותי הגדולה קלע בשבילי את הסל.

01:18:41:06 01:18:35:12
אחותי הגדולה היא בעלת ידע בקליעה,
היא זו שקלעה בשבילי את סלי הסליל.

01:18:51:13 01:18:41:16
שמלה אחת הוכנה ע"י אבי, אחר כך
התפנה לענייני השחיטה והכנת האירוע.

01:19:05:14 01:18:51:14
אני זוכרת שקרוב משפחתי המשיך
בהכנת הבגדים בזמן ההכנות לאירוע.

01:19:10:04 01:19:05:16
אוקיי.
- אלו היו ההכנות לאירוע.

01:19:15:13 01:19:10:04
אוקיי, מה הדברים שעושים
בשבילך סמוך לאירוע?

01:19:21:06 01:19:15:13
סמוך לאירוע,
כשבוע לפני, יש כבוד לכלה.

01:19:24:23 01:19:21:06
מרגע שיש מועד לחתונה,
אסור שתהיה לבדה.

01:19:26:07 01:19:24:23
למה?

01:19:32:19 01:19:26:07
זה המנהג, אסור
שהכלה או החתן יהיו לבד.

01:19:35:01 01:19:32:20

מי היה איתך
בימים שלפני האירוע?

01:19:42:07 01:19:35:01

החברות או האחיות, אם קמת ללכת,
צריך היה שמישהי תקום ותלווה.

01:19:50:19 01:19:42:07

יום החתונה זה יום מכובד,
זה יום קדוש לחתן וכלה.

01:20:02:16 01:19:50:20

ערב לפני הגעת השושבינים,
מורחות בצק על גופנו במטבח.

01:20:04:19 01:20:02:18

כל היום את נשארת עם הבצק?

01:20:09:01 01:20:04:19

יום לפני האירוע,
בערב יש טקס חינה,

01:20:13:06 01:20:09:02

בערב מגיעים האורחים
כדי לחגוג את האירוע.

01:20:16:02 01:20:13:06

מרתחים במים
את צמח החינה ושרים.

01:20:18:13 01:20:16:02

מה הכוונה,
מרתחים את צמח החינה?

01:20:24:03 01:20:18:24

את לא יודעת מה זה צמח החינה,
מפיקים מהצמח צבע למריחת היד.

01:20:28:12 01:20:24:05

זה יפה שמקשטים את ידה
של הכלה בצבע החינה.

01:20:35:16 01:20:28:14

חוגגים בערב, קונים טבעת נישואין,
למחרת אמורים להגיע השושבינים,

01:20:42:02 01:20:36:24

במהלך היום יושבות במטבח,
מורחים בצק על גופה של הכלה.

01:20:43:19 01:20:42:02
רק הכלה מורחת
את הבצק על גופה?

01:20:46:08 01:20:43:19
לא, הן יושבות יחד איתה
בזמן הטקס במטבח,

01:20:50:13 01:20:46:08
ומעודדות אותה למרוח על גופה, חלקן
יגידו, תראי גם אני מורחת על גופי.

01:20:53:15 01:20:50:13
את מורחת על כל גופך את הבצק?
- כן, אני מורחת על כל גופי.

01:21:00:11 01:20:53:15
לאחר מכן, הכלה עושה מקלחת חמה,
היא מתגנדרת לקראת האירוע.

01:21:05:07 01:21:00:12
מי מכינה אותך לאירוע, עוזרת
עם המקלחת, מי מאפרת אותך?

01:21:10:07 01:21:05:07
בחורה רווקה או אישה
שנמצאת עם בעלה הראשון,

01:21:14:15 01:21:10:07
אישה גרושה לא מתקרבת
באותו יום לכלה.

01:21:19:23 01:21:14:16
גרושה לא מתקרבת
ולא מאפרת את הכלה.

01:21:25:13 01:21:19:23
רק אישה נשואה
שנמצאת עם בעלה הראשון,

01:21:33:22 01:21:25:14
רק מי שהתחנה ונמצאת
עם בעלה הראשון והחוקי.

01:21:36:11 01:21:33:22
מי הכינה אותך לליל כלולותיך?
האם את זוכרת?

01:21:44:01 01:21:36:12

האמת, אני לא זוכרת
מי הכינה אותי באותו יום.

01:21:51:02 01:21:44:01
זכורות לי נשים שהיו
נשואות לבעלן הראשון,

01:21:56:17 01:21:51:02
מי האישה שהייתה אחראית להכין אותי,
אני ממש לא זוכרת באופן ספציפי.

01:22:07:12 01:21:56:17
לאחר מכן לקחו אותי על סוס,
יש טקס לאירוע,

01:22:13:16 01:22:07:12
בדרך היינו לבושים
בבגדי מלכות מסורתיים,

01:22:20:07 01:22:13:16
לאחר כשבועיים,
עם סיום האירוע, חזרתי הביתה.

01:22:25:24 01:22:20:07
על אף שהייתי ילדה, היה לי חשוב
לקבל את החלטת הוריי בעניין החתונה.

01:22:30:13 01:22:26:00
מה, לא התחשק לך לקום
ולהגיד שלא בא לך?

01:22:32:11 01:22:30:14
כן, אני אספר לך...

01:22:36:19 01:22:32:12
לאחר מכן, בפעם השנייה שהייתי צריכה
לחזור לבית הוריו של בעלי, סירבתי.

01:22:43:17 01:22:36:20
אבי אמר, למה את מסרבת,
המשפחה עשירה כמונו,

01:22:49:20 01:22:43:18
מה שיש פה, יש לך שם,
זכית במשפחה טובה.

01:22:53:16 01:22:50:02
השפלתי מבט
כשדיברתי עם אבא,

01:22:58:18 01:22:53:16
לא יכולתי להגיד
את שעל ליבי, כיבדתי את אבי,

01:23:03:02 01:22:58:18
לאחר מכן סיפרתי לאחותי
שאני לא מעוניינת לחזור.

01:23:05:07 01:23:03:02
היא חזרה וסיפרה להורים.

01:23:14:07 01:23:05:07
הם אמרו שלא יקבלו החלטה כזאת,
והכריחו אותי ללכת בניגוד לרצוני.

01:23:20:23 01:23:14:07
אמרתי שזה לא בסדר, אני חייבת למצוא
פתרון. בפעם הבאה שסירבתי אבי אמר,

01:23:27:18 01:23:20:24
אם את לא רוצה ומעוניינת, אין מה
לעשות, אטפל בענייני הגירושין,

01:23:31:03 01:23:27:20
לאחר ששכנע אותי
ללכת יחד איתו לביתם,

01:23:34:14 01:23:31:03
השאיר אותי שם, אמר
שיחזור, והלך לדרכו.

01:23:39:06 01:23:34:15
בגלל הכבוד נשארתי,
זו מילה שלא שוברים,

01:23:42:22 01:23:39:06
ככה עבר הזמן
והייתי כבר בת 14.

01:23:45:01 01:23:43:00
עברו להם שנתיים?

01:23:51:16 01:23:45:02
כן, שלושה חודשים
את נשארתי אצל הוריך,

01:23:57:09 01:23:51:16
תקופות סירבתי ונשארתי אצל הורי,
הלכתי לזמן מסוים,

01:24:00:17 01:23:57:09
לאחר מכן כבר הייתי בוגרת.

01:24:11:11 01:24:00:19
אמרתי לאמי שאיני רוצה לחזור,
שאלה למה, מה חסר לך? המשפחה טובה.

01:24:15:23 01:24:11:17
היה קשה להגיד סיבה מסוימת
שבגללה איני רוצה לחזור.

01:24:20:02 01:24:15:23
כך אבי הלך איתי
והשאיר אותי אצל המשפחה.

01:24:30:07 01:24:20:02
בכפר "דזיהון" היה סכסוך בין
משפחות של נוצרים ויהודים.

01:24:32:07 01:24:30:08
ספרי לי על הסכסוך שם?

01:24:40:13 01:24:32:08
המשפחה שלי נאלצה לעבור לכפר אחר.
עזבו את "דזיהון" ועברו למקום אחר.

01:24:43:05 01:24:40:13
ההורים שלך?
- כן, ההורים שלי.

01:24:45:00 01:24:43:07
למה הם היו צריכים לעזוב?

01:24:55:21 01:24:45:01
לנוצרים ויהודים היה
קרבה משפחתית ביניהם,

01:25:02:10 01:24:55:22
לפני הרבה זמן
היה לנוצרי ילד מיהודייה,

01:25:09:11 01:25:02:10
זה קרה כשהייתי גדולה,
היה ריב גדול ביניהם.

01:25:18:08 01:25:09:12
המשפחה של גיסי הם נוצרים.
תוך כדי הריב, מישהו נרצח.

01:25:23:08 01:25:18:10

את מי רצחו?
- זה ביניהם, בין משפחות הנוצרים.

01:25:35:00 01:25:23:08
הרוצח היה קרוב משפחתו של גיסי.
לא רצו שיפגעו בו בגלל הקרבה לרוצח,

01:25:40:14 01:25:35:02
ולכן פנו עליו ואמרו לו תעזוב,
אנחנו רצחנו מישהו, עליך לעזוב.

01:25:46:05 01:25:40:14
אמרו לאבא שלך לעזוב את הכפר?
-לא, לחמה של אחותי הגדולה.

01:25:53:10 01:25:46:05
הורי אמרו שהם יעזבו
יחד עם הבת שלהם,

01:26:00:10 01:25:53:10
כל המשפחה החליטו
לעזוב את הכפר יחד.

01:26:03:07 01:26:00:10
זו החלטה לא פשוטה
לעזוב את הבית?

01:26:06:21 01:26:03:08
כן, זו החלטה קשה, במקרים כאלה
אסור שמישהו יישאר מאחור,

01:26:08:19 01:26:06:21
בגלל נקמת דם
מצד משפחת הנרצח.

01:26:13:22 01:26:08:20
הם עזבו בלי שתכננו,
עזבו את המקום האהוב עליהם,

01:26:18:23 01:26:13:22
מאז שעזבתי, עבר הרבה זמן
ולא שמעתי על זה.

01:26:34:15 01:26:18:23
במקרה שמעתי שני אנשים מדברים,
שמשפחה מ"דזיהון" עקרו מהכפר.

01:26:39:08 01:26:34:19
את לא ידעת שהם עזבו,
כמה זמן?

01:26:41:05 01:26:39:09
לא שמעתי, יש מרחק גדול מאוד.

01:26:45:11 01:26:41:06
כמה רחוק זה היה?
- זה מרחק הליכה של יום שלם.

01:26:50:19 01:26:45:12
בכפר לא היו טלפונים,
למכתב לוקח זמן.

01:26:56:17 01:26:50:19
אם לא נפגשים לדבר,
או נפגשים במקרה בשוק,

01:26:58:23 01:26:56:17
זה לא מקרה שאת יכולה
להתעדכן באופן מיידי,

01:27:00:24 01:26:59:01
ולאחר מכן לחפש
ולמצוא פתרון למשפחתך.

01:27:05:11 01:27:01:00
כמה זמן לא שמעת
מהמשפחה שלך?

01:27:09:20 01:27:05:19
לא שמעתי מהם
כשלושה חודשים.

01:27:16:02 01:27:09:20
כששמעתי לראשונה,
עדכנתי מייד את חמי.

01:27:24:09 01:27:16:02
היה איש שקול מאוד, ז"ל. הסברתי
לו שלא ראיתי את משפחתי הרבה זמן,

01:27:27:02 01:27:24:10
עכשיו שמעתי שהם נאלצו
לעזוב את הכפר,

01:27:29:18 01:27:27:02
ולכן אני רוצה
לראות את ההורים שלי.

01:27:41:09 01:27:29:18
עוד מעט מגיע החורף, בקיץ...

- לא נורא.

01:27:54:05 01:27:41:09

לכן ביקשתי ממנו ללכת
ולבקר את משפחתי בקיץ.

01:27:59:22 01:27:54:05

חמי אמר שאם אלך לביקור אליהם,
שוב אסרב לחזור אליהם בחזרה.

01:28:13:07 01:28:00:00

כמובן שאמרתי, אני אחזור, עקב המצב
מאוד חשוב לי לראותם במקום החדש.

01:28:16:14 01:28:13:12

הוא הראה רצון לקחת אותי,

01:28:22:20 01:28:16:14

אבל חשש שאם אסרב שוב
ולא אחזור, הבן שלו יכעס עליו.

01:28:31:06 01:28:22:24

אמרתי לו שאני חוזרת איתו, אבל
לעצמי אמרתי שלא חוזרת בשום מצב.

01:28:35:11 01:28:31:08

רק שיתאפשר לי
להגיע למשפחה שלי.

01:28:40:20 01:28:35:15

היה לי חשוב להתגרש
לפני שיהיו לי ילדים.

01:28:43:24 01:28:41:00

לא היה לך טוב עם בעלך?

01:28:49:22 01:28:44:09

מבחינה חומרית היה נוח מאוד,
אבל לא אהבתי את בעלי,

01:28:56:00 01:28:50:10

לא רציתי אותו.
לא חשקתי בו, רק זה הפריע,

01:29:04:18 01:28:56:00

למשפחה לא היה חסר שום דבר, הם
היו עשירים, אוכל ושתייה היו בשפע.

01:29:06:22 01:29:05:03

איזה מין בנאדם הוא היה?

01:29:17:14 01:29:07:10
האמת, פשוט לא הייתה התאמה בינינו.
כשאין התאמה, לא יעבוד גם עם מלאך.

01:29:21:07 01:29:17:19
אבל אם יש התאמה זוגית,

01:29:26:03 01:29:21:07
גם אם הוא יהיה אדם רע,
תמצאי את הדרך להסתדר איתו.

01:29:28:05 01:29:26:04
אם אין התאמה,
הוא יכול להעניק לך הכול,

01:29:32:04 01:29:28:06
זהב, כסף...
זה לא יעבוד בשום צורה.

01:29:39:08 01:29:32:17
אחר כך חמי לקח אותי
ל"ארמצ'ו", אבי לא היה.

01:29:46:14 01:29:39:09
רגע, איך הסבירו לבעלך שאת רוצה...
- אבא שלו הסביר לו את זה.

01:29:53:08 01:29:47:02
גם בן משפחתו, בן דודו, הסביר לו,
הוא גם היה קרוב משפחה שלי.

01:30:01:10 01:29:53:09
הוא הסביר שעוד מעט נכנס החורף,
היא לא ראתה את משפחתה כשנה,

01:30:05:22 01:30:01:11
לכן היא צריכה לבקר אותם,
אתה צריך להסכים לה,

01:30:12:10 01:30:05:24
חמי הולך לכפר לבקר את בתו,
הוא לא עשה את זה בשבילי.

01:30:17:16 01:30:12:20
הוא הסכים ואמר לאביו
שלא יחזור לבד,

01:30:22:19 01:30:17:16
הוא יודע שאני עושה

בעיות כשצריך לחזור.

01:30:28:17 01:30:22:19

מבחינתי אמרתי להם בחיור
ובשלווה שאני חוזרת.

01:30:41:24 01:30:28:17

רק תתנו לי לצאת מהדלת, ואז יצאנו
להליכה של יומיים עד העיר גונדר.

01:30:47:09 01:30:42:10

את זוכרת את הדרך שעשיתם?
תוכלי לספר לי עליה?

01:30:54:16 01:30:48:00

יום לפני היציאה, הכנו צידה לדרך.
את יודעת למה צריך צידה לדרך...

01:31:02:08 01:30:54:17

הכנו צידה לדרך כדי שיהיה לנו
מה לאכול במהלך ההליכה הממושכת.

01:31:15:05 01:31:02:09

אם הדרך תתארך יותר מהמתוכנן,
יש לנו צידה לדרך ולא יחסר אוכל.

01:31:23:19 01:31:15:07

הכינו לנו את הצידה לדרך,
קמנו מוקדם, גם גיסי קמה,

01:31:31:03 01:31:23:21

חמי רצה לקחת את גיסי עם ילדיה,
אמרנו שלום לבני הבית ויצאנו לדרך.

01:31:34:21 01:31:31:04

כמה אנשים יצאו איתך לדרך?

01:31:45:15 01:31:34:22

"אטקלט" עם שלוש נפשות, אני וחמי.
חמותי נתנה לי נשיקה ואמר שאחזור,

01:31:50:21 01:31:45:16

היא הסבירה שחיי נישואין אינם קלים,
זה לא קל, לכן צריך להיות סבלניים,

01:31:57:15 01:31:50:22

היא הסבירה שגם הייתה כמוני,
היא כל הזמן סירבה לחזור בחזרה,

01:32:04:09 01:31:57:15

היום, כפי שאת רואה, אני עם ילדים,
חיה באושר ועושר, גם את תהיי כמוני.

01:32:14:08 01:32:04:10
כנראה שגם היא הבינה שאני לא אחזור.
אני המשכתי להעמיד פנים שכן אחזור.

01:32:19:23 01:32:14:09
הורי עקרו את ביתם ועברו למקום אחר,
העושר שלהם כבר לא מה שהיה פעם,

01:32:25:20 01:32:19:24
נראה לכם שארצה לחיות שם,
כל רצוני הוא לבקר אותם ולחזור.

01:32:34:03 01:32:25:21
אני הולכת עכשיו לבקר אותם
ולראות איך הם מסתדרים במקום החדש.

01:32:41:12 01:32:34:03
כל רצוני הוא רק לבקר אותם,
אל תחששו בליבכם שלא אחזור.

01:32:54:19 01:32:41:13
בן דוד של בעלי, שהוא גם קרוב שלי,
ניסה שאגלה לו בסוד ורצה שאדבר.

01:32:59:20 01:32:54:19
הוא שאל, מה את חושבת?
האם את נשארת שם?

01:33:05:03 01:32:59:20
את בעלי הוא משכנע
ואותי הוא שואל כל הזמן.

01:33:13:03 01:33:05:04
שמרתי את הסוד לעצמי,
אמרתי, גאשייה, אני חוזרת.

01:33:21:01 01:33:13:04
לא רציתי לגלות לו את הסוד.
חששתי שאם ידעו, לא יתנו לי ללכת.

01:33:32:00 01:33:21:02
כך התחלתי את הדרך לביקור,
משעות הבוקר אנחנו בדרך,

01:33:39:08 01:33:32:01
לאחר הליכה הגענו ל"טקלדינגה",
"טקלדינגה" זו עיירה קטנה.

01:33:50:14 01:33:39:09
לאחר מכן הוחלט שנוסעים ברכב,
היה ג'יפ שטח מסוג לנד-רובר,

01:34:00:01 01:33:50:14
חמי אמר שהוא ישלם על הנסיעה
כי גיסתי הייתה עם ילדה קטנה,

01:34:06:01 01:34:00:13
לאחר ארוחת בוקר בעיירה,
התחלנו בנסיעה.

01:34:10:17 01:34:06:01
לאחר נסיעה של כמה שעות,
הג'יפ התקלקל.

01:34:13:06 01:34:10:18
זו הפעם הראשונה
שאת נוסעת ברכב?

01:34:17:17 01:34:13:06
כן, זו הפעם הראשונה,
הייתי שמחה,

01:34:23:21 01:34:17:18
תמיד ראיתי רכבים,
אבל לא נכנסתי ונסעתי.

01:34:29:07 01:34:23:22
כשחמי הציע לנסוע ברכב
הייתי שמחה מאוד,

01:34:34:10 01:34:29:07
היה לנו ביש מזל
שהרכב התקלקל באמצע.

01:34:44:07 01:34:34:18
הנהג ביקש שנחכה עד שיגיע רכב אחר,
מדובר בכפר ולוקח זמן עד שמגיע רכב.

01:34:52:01 01:34:44:08
הנהג אמר שעומד להחשיך,
לכן צריך להחליט,

01:35:00:14 01:34:52:01
חמי החליט שאין מה לחכות,
אנחנו ממשיכים ברגל,

01:35:13:03 01:35:00:14

לאחר שהלכנו הרבה זמן ברגל,
הגענו בערב ללינה בכפר וולאקה.

01:35:15:21 01:35:13:14
איפה לנתם בכפר הזה?
- וולאקה זו עיירה קטנה.

01:35:22:23 01:35:15:22
הכוונה, אצל מי אתם לנים בכפר הזה?
- זה לא משנה, העיקר שיהיו יהודים.

01:35:25:11 01:35:23:00
הצלחתם למצוא
משפחה מביתא ישראל?

01:35:28:12 01:35:25:11
כן, הצלחנו למצוא משפחה
בעיירה וולאקה.

01:35:37:04 01:35:28:12
הגענו למשפחה, קבלת האורחים שלהם
הייתה שונה ממה שאנחנו רגילים.

01:35:40:19 01:35:37:05
איך הם קיבלו אתכם כאורחים שלהם?
- הם קיבלו אותנו כאורחים...

01:35:45:02 01:35:40:20
איך ידעתם שהם יהודים?
איך הגעתם אליהם?

01:35:50:01 01:35:45:02
חמי יודע איזו משפחה
היא משפחה יהודית,

01:35:55:04 01:35:50:01
הוא אמר שהעיירה
היא עיירה לא עשירה,

01:36:03:20 01:35:55:04
אנו זקוקים רק למקום ללון בלילה,
הצידה לדרך תשמש אותנו לארוחת ערב.

01:36:09:10 01:36:03:22
כאשר הגיע לאותה משפחה
ובירך אותם לשלום,

01:36:14:20 01:36:09:10
אני זוכרת שלא כל כך
שמחו לקבל אותנו.

01:36:18:23 01:36:14:21
מאחר שכבר היה מאוחר,
היינו חייבים ללון שם,

01:36:22:20 01:36:18:23
העיר גונדר רחוקה,
וגם היינו עייפים קצת,

01:36:33:17 01:36:22:21
בקור, הציעו לנו לשבת, לא קיבלו
אותנו כמו שאנו מקבלים אורחים.

01:36:40:20 01:36:33:18
לאחר שעבר הרבה זמן
הם התחילו בטקס קפה,

01:36:48:16 01:36:40:20
חמי, בעקיצה, אמר,
טוב שנזכרו עכשיו בקפה.

01:36:55:02 01:36:48:18
הוצאנו את הצידה לדרך וחילקנו להם.
חמי ידע שלא היה להם מה להציע לנו,

01:37:01:09 01:36:55:02
הם היו קרים, כיוון
שלא היה להם מה להציע,

01:37:07:12 01:37:01:09
שחלקנו איתם את האוכל,
זה מאוד שימח אותם,

01:37:16:07 01:37:08:10
למחרת בבוקר המשכנו
רגלית לעיר גונדר,

01:37:22:22 01:37:16:07
בעיר התגוררה מכרה של חמי.

01:37:35:18 01:37:23:03
חמי הציע שנלך לבית שלה להתארח,
היא שמחה לארח אותנו בביתה,

01:37:44:10 01:37:35:19
היא הייתה אישה ענייה בעיר, קיבלה
אותנו בשמחה על אף שלא היה לה,

01:37:51:15 01:37:44:11
חמי נתן לה כסף לקניית מצרכים,

לאחר מכן אירחה אותנו בצורה טובה.

01:37:59:02 01:37:51:17
מאחר שלא הכרנו את הדרך לכפר,
חיכינו אצלה בבית למישהו שהולך לשם.

01:38:01:02 01:37:59:03
איך קוראים לכפר של הורייך?

01:38:09:04 01:38:01:02
רצינו להגיע לכפר בשם "סרמאלה",
ההורים שלי נמצאים בכפר "אדרהדמבה".

01:38:18:09 01:38:09:05
לאחר מכן הצטרפנו לאנשים שהלכו,
בשעות הערב הגענו לכפר "סרמאלה",

01:38:29:20 01:38:18:11
הגענו לשם בתחילת עונת הגשמים,
זו תקופה קשה, העברנו את הלילה.

01:38:33:09 01:38:29:20
מה הכוונה, תקופה קשה?
מה פגשתם שם?

01:38:39:13 01:38:33:10
בתקופה זו נגמר האוכל,
את מה שהיה זרעו באדמה.

01:38:49:03 01:38:39:15
כל מה שהיה להם שימש לזרעים,
ראינו את הקשים בהגשת האוכל,

01:38:57:07 01:38:49:03
מבחינת המשפחה שאירחה אותנו, זו
באמת סוג של מעמסה לארח את כולם,

01:39:08:01 01:38:57:13
לא היה לנו לאן ללכת ואיפה ללון,
קיבלנו את מה שהגישו בלי להתלונן.

01:39:12:02 01:39:08:02
אף על פי שחמי עשיר
וגם אני באה ממשפחה עשירה,

01:39:16:04 01:39:12:02
אנחנו צריכים לקבל בהבנה
את זה שיש כאלה שאין להם.

01:39:24:18 01:39:16:06

אבי ז"ל נהג ללמד אותנו שאדם מכובד
הוא אדם שמבין שפע ומבין גם מחסור.

01:39:33:01 01:39:24:20
אדם לא יכול לחיות כל הזמן בעושר.
זכרתי את זה וקיבלתי בהבנה את מצבם.

01:39:41:14 01:39:33:01
חמי, שהוא עשיר ויש לו הכול,
לא התנשא על כך שלא להם מה לתת.

01:39:53:19 01:39:41:14
למחרת לקח אותי לבית הוריי, המרחק
קצר מכפר "סראמלה" ל"אדרהדמבה".

01:40:02:19 01:39:53:20
אמי ואחותי קיבלו אותי בשמחה,
הן היו מופתעות שהגעתי לבקר.

01:40:08:20 01:40:02:21
לשאלתי, איפה אבא שלנו הלך?
ענו שהלך לכפר "ווגארה" לילדיו,

01:40:15:06 01:40:08:20
הם היו פה בביקור,
נענה להזמנתם והלך איתם.

01:40:21:00 01:40:15:07
שמחתי כי עכשיו מצאתי סיבה,
אמרתי איזה יופי שיש לי סיבה,

01:40:31:15 01:40:21:01
עכשיו אוכל לתרץ שהגעתי לבקר
את אבי הזקן ולא אחזור בלי לראותו.

01:40:37:05 01:40:31:16
כל הזמן חיפשתי סיבות,
מה להגיד כדי לא לחזור.

01:40:43:12 01:40:37:05
בבוקר הוא אמר שאהיה
עם משפחתי, הוא הלך לבתו,

01:40:48:15 01:40:43:12
וביקש שאהיה מוכנה
למחרת לחזרה לכפר.

01:40:50:19 01:40:48:16
הוא רצה שתחזרו
לכפר באותו יום?

01:40:57:02 01:40:50:20
יום אחרי, הגענו בבוקר,
לאחר לילה ב"סראמלה",

01:41:03:12 01:40:57:02
הוא אמר שאהיה כל היום עם משפחתי,
למחרת הוא אמר שיבוא לאסוף אותי.

01:41:13:17 01:41:03:12
עשינו דרך ארוכה ושרפנו זמן בדרך,
ישנו בכפרים וולאקה, גונדר וסראמלה.

01:41:22:02 01:41:13:18
הגענו ל"אדרהדמבה", אז ביקש שאעשה
את הלילה ולמחרת שאהיה מוכנה לחזרה.

01:41:29:20 01:41:22:02
אמרתי לעצמי, אני לא חוזרת לשם,
למחרת בא ואמר, אנחנו צריכים לזוז.

01:41:37:05 01:41:29:21
פניתי אליו בשם חיבתו
ואמרתי, עד שהגענו לקח זמן רב,

01:41:43:12 01:41:37:07
לא אוכל לחזור
בלי שראיתי את אבי.

01:41:55:17 01:41:43:20
זה הרגיז אותנו מאוד ואמר, את יודעת
שהבן שלי יכעס עלי כשאחזור בלעדייך.

01:42:07:07 01:41:55:19
אמרתי, אתם אב ובן ותצטרכו להסתדר,
לא אוכל לחזור בלי לראות את אבי.

01:42:10:17 01:42:07:08
כך אמרת לו?

01:42:21:12 01:42:10:17
כן, מילדות יש לי מיומנות
למצוא סיבה טובה.

01:42:27:06 01:42:21:13
אמר, את יודעת שהוא (הבן)
יריב איתי על זה,

01:42:33:14 01:42:27:06
לא אוכל לחזור בלי לראות

את אבי, את אמי פגשתי,

01:42:38:15 01:42:33:16

אני לא יודעת מתי
שוב אבוא לביקור,

01:42:41:19 01:42:38:16

אתה האבא והוא הבן,
תצטרכו להסתדר ביניכם.

01:42:47:24 01:42:41:19

לאחר שאראה את אבי,
אולי אחזור ואולי לא.

01:42:52:11 01:42:47:24

הוא אמר, ידעתי שזה מה שיקרה.

01:42:55:08 01:42:52:11

אך אימא שלך הגיבה לזה?

01:43:00:10 01:42:55:08

במקרה אמי ואחותי
היו בשוק "בגונדר".

01:43:09:12 01:43:00:13

הייתה לנו שכנה מבוגרת ז"ל,
הוא פנה לאותה אישה ואמר,

01:43:13:07 01:43:09:12

הבאתי אותה לביקור
והיא לא רוצה לחזור,

01:43:17:07 01:43:13:07

בגלל זה הבן שלי יכעס
שהיא לא חזרה איתי.

01:43:27:24 01:43:17:10

אני זוכרת שהאישה המבוגרת ענתה,
אני לא מכירה את הילדה הזאת,

01:43:39:11 01:43:28:00

האישה הזו היא אימא של גיסי, שמעה
אותי אומרת שבאתי לבקר את אבי.

01:43:47:21 01:43:39:12

לא פגשתי את אבי, עדיף לחכות לראותו
ולא ללכת ומי יודע מתי אחזור.

01:43:53:02 01:43:47:22

היא שמעה את השיחה

מתוך ביתה, אמרה לחמי,

01:43:58:11 01:43:53:02

איני מכירה אותה,
לכן לא אצדיק אותך.

01:44:06:03 01:43:58:13

היא אמרה שהטענה שלי נכונה.
חמי השתתק ולא אמר כלום.

01:44:15:13 01:44:06:03

הוא פנה אליי שוב ואמר שנלך יחד,
אמרתי, אני לא רוצה לחזור לשם יותר.

01:44:21:03 01:44:15:14

לאחר מכן הוא הלך לבדו,
פגש את אמי בגונדר ועדכן אותה.

01:44:34:06 01:44:21:04

ענתה בנחרצות שעד עכשיו הייתה לנו
השפעה בשל גילי ושלחו אותי כל פעם,

01:44:38:24 01:44:34:07

היא כבר בוגרת,
יודעת מה רצונה,

01:44:46:14 01:44:38:24

אם היא ביקשה שתחזרו אחרי
שתראה את אביה, אז תחזרו.

01:44:56:24 01:44:46:21

לאחר 3 שבועות, חמי ואחיו הגיעו,
הם הגיעו כדי להחזיר אותי לכפר.

01:45:05:13 01:44:56:24

אמרתי לאחיו, אמנם טוב לי
עם משפחתי של בעלי,

01:45:11:01 01:45:05:13

אתה יודע שאני
לא מעוניינת בו,

01:45:21:17 01:45:11:10

למה הגעת? הוא הסביר, אם בעלך היה
מגיע, הוא היה כועס ועושה בלגן.

01:45:32:17 01:45:21:18

מאחר שאנו מסתדרים, באתי להסביר לך.
אנחנו באמת היינו מסתדרים,

01:45:41:01 01:45:32:17
לכן הסברתי לו בצורה גלויה
שאיני רוצה לחזור.

01:45:48:16 01:45:41:01
הוא חזר עם תשובתי
והסביר שאני לא חוזרת.

01:45:52:22 01:45:48:17
הם העניקו לי את השם
"ווגאיהו" בחתונה,

01:45:57:11 01:45:52:22
"ווגאיהו" החליטה סופית
שאינה רוצה לחזור.

01:46:03:12 01:45:58:04
לאחר כמה זמן אבא שלך חזר לבית?
- אבא שלי חזר לאחר שבועיים בערך.

01:46:05:04 01:46:03:13
אוקיי, מה הוא אמר לך?

01:46:08:00 01:46:05:04
הוא שמח מאוד לפגוש אותי,
שאל מתי הגעתי.

01:46:19:09 01:46:08:00
אמי סיפרה לאבא שלי את מה שהיה,
חמי ואחיו חזרו מאוכזבים לכפר שלהם.

01:46:23:19 01:46:19:09
הוא ענה לאמי שזכותי
להחליט לא לחזור,

01:46:28:16 01:46:23:19
פעם אני בעצמי השארתי
אותה שם ללא רצונה.

01:46:34:04 01:46:28:17
היא בוגרת, אין מה לעשות,
היא יודעת מה טוב,

01:46:39:00 01:46:34:04
אני מאוד שמחתי לשמוע
שאבי מקבל זאת בהבנה.

01:46:48:10 01:46:39:00
לאחר כארבעה חודשים,
חמי ואחיו הגיעו לביקור,

01:46:57:09 01:46:48:10
הוא הגיע לטיפול רפואי
שהיה בעיר "טאדה".

01:47:02:13 01:46:57:10
בדרך הם באו לבקר,
לא היה את העושר של פעם,

01:47:05:21 01:47:02:13
אבל קיבלנו אותם
כאורחים על פי המנהג.

01:47:13:16 01:47:05:22
אנחנו חדשים בכפר,
לכן לא היה הרבה כמו פעם,

01:47:19:02 01:47:13:16
אם יודעים להשתמש,
אפשר לעשות הרבה מקצת,

01:47:21:19 01:47:19:04
במצבים כאלה,
כך המבוגרים נהגו לתאר,

01:47:26:16 01:47:21:22
אמי הגישה לאורחים אוכל
ושתייה, את מה שהיה.

01:47:28:17 01:47:26:16
לאחר מכן שאלו,
מה נעשה בקשר לילדינו?

01:47:31:17 01:47:28:18
אבי ענה, את השאלה
הזו צריך להפנות אליה,

01:47:36:18 01:47:31:19
זכותה להסכים לחזור
או לסרב אם זה רצונה.

01:47:40:19 01:47:36:18
שמחתי לשמוע שאבי תומך בי,

01:47:46:02 01:47:41:00
גם אמי אמרה להם כך,
חמי אמר,

01:47:50:19 01:47:46:02
בחרנו בכם כמשפחה,

תפצירו בה לחזור.

01:47:56:21 01:47:50:20

אמי ענתה, גם מבחינתנו
בחרנו בכם כמשפחה,

01:48:02:06 01:47:56:21

בחרנו בכם כי אתם
משפחה טובה ועשירה,

01:48:06:06 01:48:02:07

אם הילדה אינה רוצה,
אז אין מה לעשות.

01:48:10:16 01:48:06:06

כך בעצם הם הבינו
שהחלטה שלי סופית.

01:48:16:07 01:48:12:03

אני מספרת את זה
כאילו זה קרה אתמול,

01:48:20:23 01:48:16:07

את מה שהיה בילדות לא שוכחים.
- זה נכון.

01:48:24:17 01:48:20:24

לאחר שעברת להתגורר
עם הוריך, במה עסקת?

01:48:31:20 01:48:24:23

מאז שעברתי להתגורר עם הורי,
עברנו מכפר "אדרהטאבה" לכפר "טאדה".

01:48:39:08 01:48:31:20

כי אבי לא אהב להתגורר במקום קטן,
מאז ומעולם הוא התגורר בבית גדול,

01:48:42:18 01:48:39:09

הוא עבד קשה בחקלאות
או בכל תחום אחר,

01:48:46:18 01:48:42:18

לכן לא היה לו נוח עם
זה שהוא גר אצל משפחה.

01:48:57:10 01:48:46:19

לאמי היה קרוב משפחה עשיר,
היו לו הרבה קרקעות.

01:49:06:17 01:48:57:11
אמי פנתה אליו ואמרה שלבעלה
לא נוח להתגורר אצל משפחה,

01:49:12:07 01:49:06:18
מה החשיבות של משפחה,
הוא אמר, יש לי קרקע לתת לך,

01:49:18:07 01:49:12:08
הוא הפנה אותה לאזור של הקרקע,
שם תבנו את ביתכם ותעסקו בחקלאות,

01:49:28:19 01:49:18:08
אחת כמוך, אישה עשירה בעלת מיומנות
גבוהה לייצר דברים, בטוח שתצליחי.

01:49:38:23 01:49:28:21
אישה כמוך שהצליחה מאוד בטיפול
בפרות, בטוח שתמשיכי לעשות את זה.

01:49:46:16 01:49:38:24
נדהם שאישה כזו מבקשת ממנו עזרה,
הוא נתן לה את הקרקע גדולה,

01:49:54:09 01:49:46:17
שם הם בנו את ביתך
ועסקו בחקלאות לפרנסתם.

01:50:00:08 01:49:54:10
המקום החדש הוא רחוק?
- קצת רחוק, שם הכפר "טאדה".

01:50:11:02 01:50:00:08
הם עברו, אחותי נשארה ב"אדרהטאבה".
שם בעצם נבנה הבית החדש.

01:50:20:14 01:50:11:04
כאשר אבי ואחי חרשו את האדמה,
אני עזרתי להם בעבודת החקלאות.

01:50:27:05 01:50:20:14
תמיד הייתי עסוקה,
לא בשביל משהו,

01:50:34:21 01:50:27:05
הייתי יוצאת לשוק
כדי לקדם דברים לבית.

01:50:42:15 01:50:34:21
מאחר שהיית אישה גרושה,

האם הרגשה שונה מהשאר?

01:50:49:08 01:50:43:01

ההרגשה הייתה שונה
כי הייתי בוגרת יחסית,

01:50:57:15 01:50:49:09

בנוסף, המצב של הוריי
היה שונה ממה שהכרתי.

01:50:59:21 01:50:58:02

הסבירי את כוונתך.

01:51:05:19 01:51:00:08

להוריי לא היה השפע
שהכרתי בילדותי,

01:51:11:23 01:51:05:19

הדברים השתנו, היה פחות קמח,
פחות חלב ועוד.

01:51:18:22 01:51:11:24

כאשר את רואה שהשפע הזה פחת,
את מרגישה איזו הרגשה לא טובה.

01:51:25:01 01:51:18:23

הדבר השני זה שנזכרתי
במשפט של אבי שאמר:

01:51:30:22 01:51:25:01

אדם צריך לקבל בהבנה
ששיש שפע וכשאינן כלום.

01:51:40:15 01:51:31:03

מכל מקום, כאשר נזכרתי במשפט זה,
גם אבא שלנו לא הולך ונהיה צעיר,

01:51:50:13 01:51:40:16

אנו צריכים לצאת מהמשבר הכלכלי, בלי
להגיד, חסרה לי ארוחת בוקר או ערב,

01:51:54:02 01:51:50:14

אנחנו צריכים לעבוד קשה
וגם צריכים לעזור זה לזה.

01:52:00:08 01:51:54:04

האם ההתייחסות אלייך
הייתה שונה לאחר הגירושין?

01:52:03:22 01:52:00:08

מהסביבה, המשפחה ואת לעצמך?

01:52:14:13 01:52:04:15
אמי נהגה לומר לי, חבל שעזבת
בית טוב, עכשיו את סובלת איתנו,

01:52:18:03 01:52:14:13
זה נתן הרגשה לא טובה,

01:52:25:17 01:52:18:05
כשהייתי עוזרת לאבי בעבודת החקלאות,
מאחר שאחי היה מחוץ לכפר ב"ארמצ'ו".

01:52:32:03 01:52:25:18
אבי אמר, בחורף הזה את צריכה
להיות שם, חבל שעזבת בית טוב,

01:52:38:21 01:52:32:04
עכשיו את איתנו בתקופה קשה,
היה לו קשה שאני איתם בתקופה הזו.

01:52:43:16 01:52:39:05
עניתי, אני מעדיפה
להיות פה איתכם,

01:52:47:21 01:52:43:16
כיוון שמה שאתם אוכלים,
גם לי זה עושה טוב.

01:52:57:07 01:52:48:04
יחס הסביבה היה שהגיעה בחורה טובה,
לכן היו מגיעים לבקש אותי לנישואין.

01:53:07:22 01:52:57:08
מאחר שהגיע בחורה שלא הכירו,
לכן כולם רצו להתחתן איתי.

01:53:19:24 01:53:07:22
אבי היה אומר להם שאני לא גרושה,
אני אשת איש שרק הגיעה לביקור.

01:53:31:09 01:53:20:21
היו דיבורים שאם האבא לא מסכים,
אז עדיף שנחטוף את הבחורה.

01:53:38:00 01:53:31:09
נחטוף את הבחורה היפה הזו,
היא עזבה את בעלה בלי להתגרש,

01:53:44:06 01:53:38:01

היו אומרים, נקבע עובדה בשטח ושהאבא
יחגוג את ה-80 יום (תקופת הטומאה).

01:53:51:15 01:53:44:07
חלק מהבנות שלא הכרתי,
שפגשתי בשטח החקלאות,

01:53:58:08 01:53:51:17
הן אמרו שאני צריכה להיות זהירה
כי יש שמועה שרוצים לחטוף אותי.

01:54:04:09 01:53:58:10
לא יכולתי לספר זאת לאבי,
לא רציתי שידאג יותר מדי.

01:54:11:00 01:54:04:09
המחשבה על חטיפת בתו,
זו פגיעה בכבודו,

01:54:16:18 01:54:11:00
החלטתי שאני צריכה
להיערך לדאוג לעצמי.

01:54:18:09 01:54:16:19
אך את אמורה להגן על עצמך?

01:54:28:04 01:54:18:09
החלטתי לא ללכת לבד סתם,
לבאר או לאסוף עצים להסקה.

01:54:29:16 01:54:28:05
עם מי היית הולכת?

01:54:34:00 01:54:30:00
עם מי שנמצא בבית,
אם אין, אז נשארתי בבית.

01:54:44:22 01:54:34:21
הורי גם אמרו לי לא ללכת לבד,
הם אמרו שאנחנו במקום חדש,

01:54:51:01 01:54:44:23
את כבר בוגרת,
לכן אין צורך ללכת לבד,

01:54:57:12 01:54:51:01
מאחר שזה העסיק אותי,
זה הסתדר עם המצב.

01:55:02:15 01:54:57:14

לא יכולתי לספר להם על מה ששמעתי,
לא רציתי לגרום להם לדאוג יותר מדי.

01:55:12:21 01:55:02:16
לשוק הלכתי עם שכנתי המבוגרת,
אם היא לא הלכה, גם אני נשארתי.

01:55:15:19 01:55:13:03
אז מה, היא הייתה אישה,
לא יכלו לחטוף אותך כשאת איתה?

01:55:23:06 01:55:15:20
מדובר באישה מבוגרת, אישה מכובדת,
כידוע נהוג אצלנו לכבד אדם מבוגר,

01:55:28:03 01:55:23:07
מעשה כזה מול האישה,
זה פגיעה בכבודה,

01:55:33:15 01:55:28:03
כדי לא לפגוע בכבודה,
לא יעשו דבר כזה.

01:55:39:06 01:55:34:02
אם הולכים עם אדם מבוגר
או עם אדם שיש לו משפחה,

01:55:42:10 01:55:39:06
לא יעשו כדי לא לפגוע בכבודו.

01:55:51:01 01:55:42:11
זה בעצם מה שהיה במקום החדש, עד
שנישאתי שוב, כולם רצו שאתחתן איתם.

01:55:52:02 01:55:51:02
היה פחד?

01:56:02:05 01:55:52:02
גם אותי זה הפחיד, אבל האנשים איחלו
אותי לחתונה לעצמם או לקרובים שלהם.

01:56:14:01 01:56:02:06
באחת הפעמים פנה לאבי גבר נשוי,
הוא היה מוכן להתגרש מאם ילדיו,

01:56:23:16 01:56:14:01
אבי ענה לו שזה לא אפשרי,
היא אישה נשואה לגבר.

01:56:34:18 01:56:23:18

האיש הגיע לעזור לאבי בחריש,
בהפסקה הוא התיישב לידי

01:56:41:00 01:56:35:22

אמרתי לעצמי, מה האיש הזה רוצה,
מכירה אותו, התחתן עם קרובת משפחה,

01:56:46:23 01:56:41:00

פנה ואמר שהוא רוצה
אותי בשביל אחיו,

01:56:53:09 01:56:46:23

אביך סירב להצעה
כיוון שיש קרבה משפחתית.

01:57:00:05 01:56:53:09

הקרבה המשפחתית זה רחוק מאוד,
מה דעתך שנברח יחד, חטיפה בהסכמה.

01:57:09:20 01:57:00:06

עניתי, איך אתה מעז לפגוע כך בכבודו
של אבי, התעצבנתי מההצעה וקמתי,

01:57:17:19 01:57:09:20

אז הוא התחיל לבקש ממני,
שלא אספר לאבי או לאף אחד אחר.

01:57:24:07 01:57:17:20

אף שלא התכוונתי לספר לאף אחד,
איימתי עליו שאספר לאבי וגם לאחי.

01:57:34:23 01:57:24:07

בגלל זה אתה תהיה מחוץ למשפחה,
התחנן שלא אספר להם, זה מה שהיה.

01:57:51:07 01:57:34:24

אחרי שעלינו לארץ, גילה לי שאז ביקש
אותי לעצמו ולא לאחיו. זה מה שהיה.

01:58:01:08 01:57:52:04

היו לך עוד סיפורים,
בזמן שהלכת לבאר?

01:58:06:03 01:58:01:08

כמו שאמרתי קודם,
לא הייתי הולכת לבד,

01:58:10:21 01:58:06:03

לא הייתי יוצאת לבאר
או למקום אחר לבד.

01:58:28:08 01:58:10:21
לא רק דאגתי לעצמי בגלל החטיפה,
אלא גם שמרתי על כבודו של אבא שלי.

01:58:33:12 01:58:28:09
אם היו חוטפים אותך,
מה היו החוקים?

01:58:46:00 01:58:35:09
אם חוטפים ולוקחים מישהי,
קודם כל ההורים יכעסו מאוד.

01:58:54:00 01:58:46:19
למה מישהו פוגע בכבודם של ההורים,
אחר כך נכנסים זקני העדה כדי לגשר.

01:59:09:14 01:58:54:01
אם החטיפה הייתה לניצול האישה,
החוטף נדרש להחזירה ולשלם פיצוי.

01:59:22:23 01:59:09:15
אם החוטף עשה את זה כדי שתהיה אשתו,
ישלם פיצוי למשפחה והיא תהיה אשתו.

01:59:34:08 01:59:22:23
את הפיצוי המשפחה תחזיר לזוג
כדי שיוכלו להקים את ביתם.

01:59:39:03 01:59:34:08
אם האישה שנחטפה לא מעוניינת
להישאר עם החוטף?

01:59:50:23 01:59:39:04
יש לה זכות לסרב,
זקני העדה יורו להם

02:00:00:16 01:59:51:03
להחזיר אותה לחיק משפחתה
עם פיצוי שנקבע על ידם.

02:00:07:22 02:00:01:01
האם האזור הזה,
היו בו יהודים נוספים?

02:00:12:14 02:00:07:22
כן, "טאדה", אזור
של יהודים, היו נוצרים

02:00:16:06 02:00:12:14

בתוך העיר,
אבל לרוב בכפרים ליד.

02:00:24:24 02:00:16:07
באתיופיה לא ניתן להגיד
על אזור מסוים שהיו בו רק יהודים.

02:00:30:00 02:00:24:24
לרוב, הנוצרים והיהודים גרו קרוב.

02:00:37:22 02:00:30:01
ברוב המקרים, היחסים
היו יחסים תקינים.

02:00:46:03 02:00:37:22
עבדו יחד בנפחות ואריגה
והנשים בעבודות מלאכה.

02:00:59:21 02:00:46:11
הם חיו בשכנות טובה,
דאגו לעדכן אם קורה משהו,

02:01:12:09 02:00:59:21
תמיד חיפשו איך להסתדר
גם במקרה של מחלוקת.

02:01:22:23 02:01:13:04
לאחר כמה זמן התחתנת שוב?
האם הפעם זה קרה בהסכמתך?

02:01:34:08 02:01:23:10
לאחר כשנתיים,
הפעם זה קרה בהסכמה שלי.

02:01:39:04 02:01:34:10
הנה התמונה של בעלי
על הקיר, אמנם עכשיו

02:01:47:14 02:01:39:06
הוא לא במיטבו
בגלל המחלה, הוא גבר נאה,

02:01:56:19 02:01:47:14
הוא ממשפחה טובה ואהובה,
הסכמתי בשמחה.

02:02:02:22 02:01:56:20
האם ההורים שלו ביקשו את ידך,
או שזה קרה בהסכמה שלך ושלו?

02:02:08:04 02:02:03:09
אין דבר כזה בחירה שלנו,
הכול לפי רצון ההורים.

02:02:12:23 02:02:08:04
לעתים קורה שנפגשים
ואומרים שזה רצונם להתחתן.

02:02:19:24 02:02:12:24
דברים כאלה קורים
כשגרוש או גרושה נפגשים,

02:02:26:16 02:02:19:24
ואם היא רוצה,
אז היא בוחרת ללכת איתו.

02:02:32:14 02:02:26:17
כמעט אין דבר כזה נישואין
מאחורי גבו של האב.

02:02:37:16 02:02:32:14
לפעמיים ההורים משתפים
את הבת, מה היא חושבת

02:02:41:11 02:02:37:16
על מישהו שהם רוצים בשבילה,
והוא בא לבקש אותה,

02:02:44:09 02:02:41:11
אם היא מעוניינת,
אז אומרת את רצונה.

02:02:46:20 02:02:44:10
האם ראית את בעלך לפני?
אך קוראים לו?

02:02:49:12 02:02:46:20
שמו אדנן.
- האם ראית אותו לפני?

02:02:52:10 02:02:49:12
כן, ראיתי אותו.
- איפה ראית אותו לראשונה?

02:03:04:21 02:02:52:23
לראשונה ראיתי אותו בביתו של אח,
הגיע לשם כאורח עם צעיף על הראש.

02:03:09:14 02:03:04:23
בדיעבד הסתבר שהוא הגיע לראות אותי,

אני לא ידעתי מה הסיבה שהגיע.

02:03:20:06 02:03:09:15
אמרו לו שהגיעה בחורה לבקר את אחיה,
ברגע שהוא נכנס בדלת, התרגשתי מאוד.

02:03:30:06 02:03:20:07
לא הכרתי אותו אבל התרגשתי מאוד,
נכנס יחד עם אחותו, גיסה של אחותי.

02:03:36:23 02:03:30:07
הוא נכנס, לא הכרתי אותו
והתרגשתי, הוא היה נאה מאוד,

02:03:48:00 02:03:36:24
לאחר מכן אני ישבתי בבית,
זה היה יום שבת, יושבים בנחת.

02:03:57:00 02:03:48:01
על מנת שיתרשם מהגובה שלי,
אחותו אמרה שדקר אותה משהו ברגל,

02:04:06:11 02:03:57:00
המחט הונחה במקום גבוה בבית, רצו
לראות את הגובה שלי, אני לא ידעתי.

02:04:11:21 02:04:06:12
אני בתמימותי קמתי
והבאתי לה את המחט.

02:04:17:16 02:04:11:21
לאחר שהתרשם,
החליט שהוא מעוניין בי.

02:04:25:02 02:04:17:17
הסתבר לי ששום דבר לא דקר,
לאחר שהתארחו,

02:04:29:18 02:04:25:04
אחר כך בשעות הערב
שלח אנשים לבקש אותי.

02:04:34:21 02:04:29:18
אחד האנשים שנשלחו
היה גיסי בעלה של אחותי,

02:04:40:02 02:04:34:21
אחי ענה להם, כשבאתי
לבקר אותו, יש לה הורים,

02:04:46:02 02:04:40:03
לכן אתם צריכים לבקש מהוריו,
אני לא מחליט.

02:04:54:05 02:04:46:03
בנוסף יש מרחק גדול
בין הכפר שלו ושלה.

02:04:58:03 02:04:54:05
הם דיברו בחוץ ושמענו את השיחה.
- את שמעת מה שהם אומרים?

02:05:08:02 02:04:58:04
ענו לאחי מה הבעיה, היום יש
תחבורה מהכפר שלה לכפר שלו,

02:05:12:24 02:05:08:02
הם יכולים להגיע, מה הבעיה?

02:05:16:23 02:05:13:00
הוא אמר, תראו,
היא הגיע לבקר אותי,

02:05:29:16 02:05:16:24
איני יכול לקבל החלטה כזו,
ללא אישור של אבי אי אפשר.

02:05:34:16 02:05:29:17
הם לא וויתרו לו,
הקשו עליו שיקבל החלטה.

02:05:36:07 02:05:34:17
הם רצו שיחליט
באותו יום?

02:05:45:00 02:05:36:08
לא, זה לקח כמה ימים,
לאחר מכן רציתי לנסוע לגונדר.

02:05:50:19 02:05:45:03
אבל חזרתי כי לא היה אוטובוס.

02:05:57:17 02:05:51:09
היה רחוק ללכת ברגל לגונדר.

02:06:03:10 02:05:57:17
נשארתי עוד כמה ימים.

02:06:05:10 02:06:03:10
הם הגיעו שוב לשמוע,

האם אחי קיבל כבר החלטה.

02:06:07:04 02:06:05:10

אם הוא מסכים
לחתן אותי לאותו בחור.

02:06:09:06 02:06:07:05

אך את מרגישה
בכל הסיפור הזה?

02:06:13:02 02:06:09:07

אחי התייעץ וביקש את דעתי,
אמר, הם משפחה טובה,

02:06:18:13 02:06:13:03

אנשים טובים, אני מסכים,
אבל אבא לא עודכן.

02:06:27:15 02:06:18:16

ענית לך, אתה מכיר את המשפחה,
אני מעוניינת,

02:06:33:09 02:06:27:16

אבל זה לא יקרה
ללא ברכתו של אבי.

02:06:39:05 02:06:33:09

אחי היה מרוצה מהתשובה
שקיבל, שאני מעוניינת.

02:06:44:16 02:06:39:05

הוא חשב, אם היא מעוניינת,
אוכל לחתן אותה.

02:06:47:12 02:06:44:17

לאחר מכן אקח אותה
ואת בעלה לאבי,

02:06:50:17 02:06:47:12

לגבי ההחלטה, סיפר לי
אחרי שזה כבר קרה.

02:06:57:13 02:06:50:21

ענית שוב, ללא ברכתו
של אבי, זה לא יקרה.

02:07:04:01 02:06:57:13

לשאלתו, ענית שהבחור נאה
ושאני מעוניינת.

02:07:10:00 02:07:04:02
אמר, אם זה המצב,
אז זה מסתדר כפי שתכננתי,

02:07:14:23 02:07:10:00
לאחר מכן קבע מועד
בלי ששיתף אותי,

02:07:18:19 02:07:15:05
אמר להם להיערך בהתאם
ושיזמינו אותנו,

02:07:22:05 02:07:18:19
אמרתי, אני צריכה
לנסוע לבית ההורים,

02:07:30:03 02:07:22:12
הוא דחה את נסיעתי
בתירוצים שאין אוטובוס.

02:07:37:05 02:07:30:03
באחד הימים,
לקח אותי לשיחה ואמר,

02:07:40:13 02:07:37:06
אני הסכמתי לחתונה,
אני בטוח שאתגאה בך,

02:07:43:17 02:07:40:13
ולכן האורחים יגיעו
לאירוע החתונה שלך,

02:07:47:18 02:07:43:24
סירבתי בתוקף,
אוהבת ומכבדת אותך כמו אב,

02:07:50:17 02:07:47:18
אבל האירוע הזה
לא צריך שיתקיים.

02:07:56:17 02:07:50:18
כאשר ראה אותי כועסת,
זה הלחיץ אותי,

02:08:04:01 02:07:56:17
אמר, אם אין לה רצון זה
לא יביא דברים טובים,

02:08:11:10 02:08:04:01
אחי הגדול היה עקשן גדול,

היום מתגורר בחיפה,

02:08:16:17 02:08:11:10

הוא אמר,
אני עושה את זה לטובתך,

02:08:21:05 02:08:16:19

אם זה היה דבר מזיק
לא הייתי עושה את זה,

02:08:25:23 02:08:21:06

ההורים שלנו ישמחו,
את לא צריכה להתנגד,

02:08:29:06 02:08:26:13

אמרתי, לא משנה מה יהיה,
אני הולכת לשבת,

02:08:31:20 02:08:29:06

הוא קבע עם המשפחה
ליום חמישי הקרוב,

02:08:34:11 02:08:31:21

אמרתי שאני צריכה
ללכת, מחר יום שבת,

02:08:37:07 02:08:34:11

רק בימי שבת היו
הסעות לכפר,

02:08:45:09 02:08:37:07

אמר, אם זה מעציב אותך,
אז תיסעי ליום שבת,

02:08:48:14 02:08:45:09

הוא דיבר וכל הזמן חיך,

02:08:50:24 02:08:48:18

לכן לא ראו מתי
אומר אמת או משקר,

02:08:52:15 02:08:50:24

את תמיד מאמינה
למה שהוא אומר,

02:09:01:08 02:08:52:16

אני הולכת מחר ביום שבת, אם רוצים,
שיגיעו לטאדה לקבל אישור של אבא.

02:09:16:20 02:09:01:20

היה שם את גיסי שהיה מתרגז בקלות,
סיכמנו שאני נוסעת למחרת ביום שבת.

02:09:27:17 02:09:17:08
תוך כדי הוא המשיך בתכנון האירוע,
בבוקר, עדכן אותי שיגיעו לאירוע,

02:09:33:20 02:09:27:19
אם אסרב ואחזיר אותם תהיה בעיה,
אני אצטרך לשלם פיצוי גדול מאוד,

02:09:40:08 02:09:33:21
אני לא יכול לחזור בי, מה את חושבת,
אני יודע שאני אתגאה באחותי,

02:09:48:08 02:09:40:08
אני יודע שאת לא תפגעי בכבודי,
ושאל את דעתי, מה אני אומרת.

02:09:53:13 02:09:48:09
באותו זמן התרככתי קצת
והתחלתי לבכות,

02:09:58:14 02:09:53:13
זה היה לי עצוב שזה
קורה בצורה הזאת,

02:10:02:18 02:09:58:14
אמר שהוא טעה שעשה
ההפך ממה שאמרתי,

02:10:08:13 02:10:02:18
וביקש שעכשיו אציל
אותו מהחלטה שקיבל,

02:10:15:24 02:10:08:15
אני התלבטתי מאוד,
מצד אחד אם אסרב,

02:10:24:09 02:10:15:24
אאכזב את אחי
וזה יפגע בכבודו מאוד,

02:10:31:10 02:10:24:10
מצד אחד הייתי צריכה
לשמור על כבודו של אחי,

02:10:37:19 02:10:31:10
מצד שני, למה הוא
עשה ההפך ממה שביקשתי,

02:10:42:17 02:10:37:20
לאחר ששקלתי,
החלטתי ללכת לאירוע.

02:10:48:03 02:10:42:17
לאחר כארבעה חודשים
הגיע אחי לבקר אותנו.

02:10:55:15 02:10:48:04
אמר לי שהוא תמיד היה גאה בי,

02:11:06:20 02:10:55:15
הודה לי שלא שברתי את מילתו
והסכמתי לחתונה,

02:11:13:07 02:11:06:20
עכשיו הגעתי כדי שנלך
יחד לבקר את אבא שלנו.

02:11:20:01 02:11:13:07
הכנתי וארזתי צידה לדרך
והלכנו יחד לאבא שלנו.

02:11:23:16 02:11:20:01
אבא שלי לא אמר כלום,
רק הסתכל,

02:11:31:03 02:11:23:16
נישקנו אותו במפגש,
אני בהיריון בחודש רביעי.

02:11:41:16 02:11:31:04
הוא לא האמין למראה עיניו וכאשר
אבי לא מבין משהו הוא אומר...

02:11:54:10 02:11:42:09
פנה לאחי בשמו יאסו ואמר, המצב
מבלבל, הלכתם שניים וחזרתם שלושה,

02:12:04:04 02:11:54:19
אחי קם נישק את רגליו ואמר,
בלי רשותך חיתנתי את אחותי,

02:12:11:11 02:12:04:12
הוא ממשפחה טובה,
על אף שהיא לא רצתה,

02:12:18:15 02:12:11:11
אני בטוח שתהיה

מרוצה מההחלטה שלי,

02:12:27:09 02:12:18:16
הוא הציג את בעלי לאבא שלנו, לאבי לקח רגע, ואמר, בני פעלת במקומי.

02:12:34:02 02:12:27:09
אם אין קרבה משפחתית, יש התאמה והיא מסכימה.

02:12:42:11 02:12:34:02
היא עזבה משפחה טובה, כיוון שלא היה לה טוב.

02:12:53:10 02:12:42:12
אם כעת הסכימה, אני נותן את ברכתי, בירך את אחי, אותי ואת בעלי היקר.

02:13:02:18 02:12:53:10
לאחר הביקור, חזרנו עם ברכתו של אבי לביתנו,

02:13:11:12 02:13:02:19
הזמן שלנו נגמר, זה סיפור מרתק ואת מספרת את זה בצורה יוצא דופן.

02:13:22:00 02:13:12:00
השאלה האחרונה שלי, האם יש משהו שאת מתגעגעת אליו באתיופיה?

02:13:36:12 02:13:26:07
יש געגועים לחיים באתיופיה מכיוון שנולדנו וגדלנו במקום הזה.

02:13:51:00 02:13:37:00
אני נזכרת בנכסים ובעושר של הוריי, ההרים והגבעות הנוף הירוק.

02:13:59:07 02:13:51:08
בעיקר אני נזכרת בפרה "סורה" ובפר "גושו",

02:14:06:11 02:13:59:07
כאמור, הם היו יפים ושמותיהם מיוחדים.

02:14:16:00 02:14:06:12
הדבר השני זה הקשר המיוחד עם אימא, התרגשו והשמיעו קולות כשראו אותה.

02:14:28:06 02:14:16:08
מדי פעם, כשאני לבדי, אני מתרגשת
כיוון שאמי כבר אינה בחיים עוד,

02:14:32:11 02:14:28:14
הקשר המיוחד
שהיה לה עם הפרות.

02:14:37:10 02:14:32:11
במיוחד אני נזכרת
ב "אייקפאו" ו"יימר",

02:14:44:08 02:14:37:11
שני העגלים של הפרה "סורה",
הם היו כל כך יפים ומיוחדים.

02:14:51:16 02:14:44:09
לא אשכח שהם נגנבו,
אמי הייתה בהיסטריה,

02:14:58:04 02:14:51:16
עד היום אני נזכרת
בזה שהם לא חזרו.

02:15:10:00 02:14:58:06
אני נזכרת גם בשור ששמו היה "גושו",
כשהוא היה גועה כל האזור שמע וידע,

02:15:24:18 02:15:10:07
הוא היה מתחיל חלש כמו עגל, אמבההה,
ואחר זה היה גועה 15, 20 ו25 פעמים.

02:15:28:24 02:15:24:20
היה ממש משמח לשמוע אותו,
את השור "גושו",

02:15:33:05 02:15:28:24
הצבע שלו היה שחור
והיו לו קרניים יפים,

02:15:42:24 02:15:33:07
אם היה גועה באמצע העדר, היהודים
והנוצרים ידעו שזה השור של מר אברה.

02:15:52:03 02:15:43:00
לא סתם היה גועה, היו לו זמנים
כפי שיש בטבע זמנים לתרנגול,

02:16:04:07 02:15:52:04
הוא היה גועה בשקיעה או בבוקר כאשר

אני משחררת אותך, בזה אני נזכרת.

02:16:11:13 02:16:04:12
נזכרת במשחקי תפקידים שלנו
מהילדות, שחלבנו את העזים,

02:16:15:03 02:16:11:13
שהכנו בתים מגבעול של תירס,

02:16:22:08 02:16:15:12
שהכנו מזקן תירס צמות
ושיחקנו כאילו הוא ילד,

02:16:27:00 02:16:22:08
יש הרבה זיכרונות,
הרבה זיכרונות.

02:16:34:04 02:16:27:00
העגל "יימר" היה של "סורה",
כאשר היא המליטה אותו,

02:16:38:05 02:16:34:04
לא נתנה שאף אחד יתקרב אליה.

02:16:44:20 02:16:38:05
העגל "אייקפאו" הוא של "חמולה".
אמי טיפחה את העגלים כמו ילדים.

02:16:53:14 02:16:44:21
היה לנו דוד שנהג לישון אצלנו בבית,
לא היה נשוי והיה לו מקום ללינה,

02:16:58:15 02:16:53:15
העגל "יימר" היה ישן
במקום שלו באופן קבוע,

02:17:03:06 02:16:58:15
דוד שלי, ממו זורבבל ז"ל, אמר,

02:17:18:10 02:17:03:07
המלך של אבא אברה ישן במקום שלי,
אמי לקחה קשה שהעגלים הלכו לאיבוד.

02:17:33:14 02:17:18:11
אצל אבי זו פגיעה בכבודו שגנבו
לו, הוא גבר והיה מאוד גאוותן.

02:17:44:07 02:17:33:15
"גושו" ו"סורה" היו בראש העדר,
בכל הדברים האלה אני נזכרת.